

POLIINFO

list učeníka i profesora Politehničke škole
a Politechnikai Iskola tanulónak és tanárainak lapja

No. 14 januar 2014.

aktuelnosti
putovanja
intervjui
kultura
nauka
sport

BISERI-GYÖNGYSZEMEK

Egyiptomban a Tisza árad.

Úgy viselkedsz, mint egy hétéves óvodás!

učenik: Profesorice, zašto niste napisali kad je umro pisac?

L..., kijössz a táblára!

profesorica: Zato što je živ!

Szépen feleleljél!

Világos, mint a durexes elemlámpa.

Így néz ki a szekrény, hogyha szétnézzük.

učenik: Glavni junak Andrićeve pripovetke „Most na Žepi“ je vezir Juhas...

profesor: Šta je dečak radio na Čukur-česmi?

učenik: Pa, ne znam, valjda se okupao...

učenik: Petar Kočić napisao je dramu “Jazavičar pred sudom.”

Eszedbe esett (= eszedbe jutott).

učenik: Kada sam bila u Nišu, videla sam spomenik Stevana Sremca i još jednog tipa...

	ОКО ШКОЛЕ - AKTUALITÁSOK ~~~~~	4-6
	ЗНАЊЕ ПУТОВАЊЕ - UTAZÁSOK ~~~~~	7-10
	ОД ДРУГЕ СТРАНЕ НАУКЕ - TUDOMÁNY ~~~~~	11-13
	КУЛТУРА - KULTÚRA ~~~~~	14-21
	ПЕДАГОШКО ТРОШЕ - PEDAGÓGUSSÁROK ~~~~~	22-23
	РАЗМИШЉАЊА - GONDOLKODÁSOK ~~~~~	24-25
	СЛОБОДНО ВРЕМЕ - SZABADIDŐ ~~~~~	26-29
	ПРИЧАМ ВАМ ПРИЧУ - MÉSÉLEK ~~~~~	30-32
	СПОРТ - SPORT ~~~~~	33
	МОЈЕ СЕЛО ВЕСЕЛО - AZIÉN VIDÁM FALUSKÁM ~~~~~	34-35

РЕЦЕПТ ЗА „ПОЛИИНФО“

Зима, јануар, прослава школске славе и „Полиинфо“. Традиционално, 14. пут. Све је ту - познате новинске рубрике испуњене различитим радовима ученика и професора: састави, интервјуи, прикази културних догађаја, цртежи...

Уз славе и прославе, у разним новинама, можете наћи рецепте за припрему најразличитијих ђаконија. Сматрали смо прикладним да, пригодно тренутку у ком излазимо из штампе, и ми напишемо рецепт - али онај за стварање школског листа. Можда вам се свиди, па и ви одлучите да нам се придружите следећи пут. Важно је напоменути да се оно што је најпотребније и најважније не купује. Погађате - материјал је у вама. Ево и рецепта...

Састојци:

воља, памет, идеје, машта, ентузијазам, духовитост, истрајност
Припрема:

Уколико сте набавили потребан материјал, приступите изради. Вољу и памет дуго месите, а потом додајте кашичицу ентузијазма и пустите да нарасте од идеја. Ставите их у калуп у виду новинских рубрика, а вишак одстраните и оставите за следећи број. Преконтролишите све текстове. Пустите да преноћи и тако неколико пута. Поједине текстове, по жељи, прелијте глазуrom духовитости.

Пријатно читање!

Редакција

директор: **Исо Планић**
главни и одговорни уредник, уредник редакције на српском језику: **Бранка Јовичић**
уредник редакције на мађарском језику: **Регина Мора**
уредник редакције на хрватском језику: **Владан Чутура**
уредник редакције на енглеском језику: **Александра О. Тиквицки**
технички уредник: **Тихомир Зораје**
лектура и коректура текстова: **Дијана Кртинић, Регина Мора, Владан Чутура, Александра О. Тиквицки**
графички дизајн, прелом и монтажа: **Тихомир Зораје, Мирјана Митрић**
фотографија: **ученици ГФТ 4/13 одељења**
штампа: графичка радионица Политехничке школе
тираж: 400 примерака
и-мејл: **politehnickasu@hotmail.com**
сајт школе: **www.politehnickasu.edu.rs**

PROJEKTI POLITEHNIČKE ŠKOLE

Naša škola je u proteklih nekoliko godina sprovela brojne uspješne projekte. U današnjoj ekonomskoj situaciji ovi projekti pružaju mogućnost da održavamo korak sa tehnološkim razvojem, koji u velikoj mjeri utiče i na obrazovanje. Te projekte možemo podijeliti u dvije velike grupe. U prvoj je akcenat na nabavci sredstava

za obrazovanje koja pružaju mogućnost za kupovinu računara, fotoaparata, fotokopiraparata, i ostalih sredstava koja omogućavaju modernije i kvalitetnije obrazovanje. Takvi projekti su jednostavniji za sprovođenje i lakše ih je realizovati, ali donatore je sve teže animirati. U proteklih nekoliko godina ovakve projekte smo dobili iz fondacija Gabora Betlena i Lasla Sekereša, a zahvaljujući tim sredstvima, naša škola je bogatija za nekoliko laptopova, računara, fotoaparata...

U drugoj grupi projekata akcenat je na organizovanju programa, edukaciji učenika i nastavnika, ali i na unapređivanju već uspostavljenih odnosa. Ovakve projekte smo realizovali uz podršku pokrajinskih sekretarijata, lokalne samouprave, fondacije Gabora Betlena i Instituta Balaši. Ovdje bih izdvojila projekte „Bez granica” (Határtalanul) u sklopu kojih smo uspostavili kontakte sa više škola iz Mađarske i imali mogućnost da građanima Mađarske prikazemo našu kulturu i svakodnevni život. Zahvaljujući ovom programu više od sto učenika naše škole, zajedno sa profesorima, putovalo je za Kapošvar, Dabaš, Kunszentmarton, Baktalórántház, Pakš, Budimpeštu i Tihanj. Kao rezultat zajedničkog rada, dvorište Politehničke škole je ulepšano fontanom prijateljstva, učionicom na otvorenom, šahovskom

Kapošvar: Sadeenje drvetu kao simbola prijateljstva, 2011. godina

Obilazak Kulturnog centra u Kapošvaru, 2012. godina

tablom sa figurama visokim skoro metar, kao i ogradom prilaza za invalide. Pored ovoga, neprocenjiva su i brojna prijateljstva i razmena iskustava i učenika i profesora. Kada se sve sabere, pozitivni rezultati nam daju snagu da ponovo apliciramo na ovakve ili slične projekte.

Moram posebno da istaknem i projekat na koji smo najponosniji, jer smo jedna od retkih škola kojima je pružena ovakva mogućnost. U okviru IPA programa prekogranične saradnje između Republike Srbije i Republike Mađarske, Politehnička škola godinama zajedno sa Uslužnom stručnom srednjom školom „Ištvan Vedreš” iz Segedina, ima projekat „Negovanje zajedničkog kulturnog nasleđa kroz edukaciju u cilju stvaranja jedinstvene regije što je preduslov održivog razvoja”. Nosilac projekta je naša škola, a realizuje se od 1. februara 2013. do 31. jula 2014. na lokacijama Grad Subotica (Severnobački okrug) i Grad Segedin (Županija Čongrad). Cilj ovog projekta je promovisanje zajedničkog kulturnog nasleđa i doprinos stvaranju zajedničkog kulturnog identiteta regije – učiniti zajedničko kulturno nasleđe opipljivim. Putem ovog projekta možemo da nabavimo sredstva kojima ćemo svakako unaprediti nastavu (interaktivna tabla, fotoaparati, softver), ali je otvorena i mogućnost da učenici i profesori stvore nova i prodube stara prijateljstva. Čeka nas mnogo zajedničkih aktivnosti: kamp maketarstva u Segedinu, kamp zanatskih radova u Subotici, kviz znanja i niz izložbi. U ovom momentu, završena je prva faza u kojoj su učenici fotoaparatom dokumentovali značajne građevine Subotice i Segedina. Mogu da kažem da je prva stepenica uspešno pređena i da se nadam da ćemo u julu isto tako uspešno završiti ceo projekat.

Izrada i realizacija jednog projekta iziskuje mnogo vremena i energije, te je u našoj školi osnovan Tim za pisanje projekata. Članovi ovog tima su dali sve od sebe da bude što više uspešnih projekata i koristim i ovu priliku da im se svima zahvalim na angažovanju.

A POLITECHNIKAI ISKOLA PÁLYÁZATAI

Közös szórakozás iskolánk tornatermében a dabasi vendégekkel 2012-ben

Iskolánk az elmúlt néhány évben számos sikeres pályázatot bonyolított le. A mai gazdasági helyzetben ezek a pályázatok lehetőséget nyújtanak iskolánk számára, hogy valamennyire lépést tartsunk és kövessük a technológiai fejlődéseket, amely nagy mértékben kihat az oktatásra is. Alapvetően a pályázatokat két nagy csoportba sorolhatnám. Az első ahol a hangsúly az eszközbeszerzésen van. Itt lehetőségünk van számítógépek, fényképezőgépek, fénymásolók, tehát olyan eszközök beszerzésére, amelyek elősegítik az oktatás korszerűbb lefolyását. Ezek azok a pályázatok, melyeket mi felhasználók talán jobban kedvelünk, hiszen a lebonyolításuk sokkal egyszerűbb, de viszont az adományozókat az ilyen pályázatoknál a legnehezebb megnyerni. Az elmúlt időszakban ilyen típusú pályázatot a Bethlen Gábor Alapnál, a Szekeres László Alapnál nyertünk, és így iskolánk gazdagabb lett számos számítógéppel, lappal, fényképezőgéppel stb.

Amásik típusú pályázatoknál a hangsúly a rendezvényeken, a diákok és tanárok képzésén és az egymás közti kapcsolatok elmélyítésén van. Ilyen pályázatot nyertünk már a Tartományi Alaptól, az Önkormányzattól, a Bethlen Gábor Alaptól, a Balassi Intézettől is. Ezek közül talán a Határtalanul pályázatot emelném ki, mely keretén belül iskolánk több magyarországi iskolával létesített kapcsolatot. Három éven keresztül több magyarországi diák látogatott el Szabadkára. Lehetőségünk volt megismertetni velük városunkat, az itteni kultúrát és mindazt, ahogyan mi itt élünk. E program keretén belül iskolánk több mint száz diákja jutott el Kaposvárra, Dabasra, Kunszentmártonra, Baktalórántházára, Paksra, Budapestre, Tihanyra. De a közös munka eredményeként iskolánk udvarában csobog a barátság szökőkútja, elkészült a nyitott tanterem, a sakkasztal és a mozgáskorlátozottak lejtője is megszépült egy fakorlással. Számos barátság alakult ki, és tapasztalatcserére is sor került. Ezek az eredmények adnak

erőt és ihletet ahhoz, hogy újra és újra pályázzunk.

Szeretném kiemelni azt a pályázatot, amelyikre a leginkább büszke vagyok. 2012. február 1.-2014. július 30-ig iskolánk a Szegedi Vedres István Szolgáltatási Szakképző Iskolával karöltve egy Európai Unió társfinanszírozásával megvalósuló IPA Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési projektet bonyolítja. Eddig nem sok iskolának sikerült egy ilyen pályázatot megnyernie, és remélem, hogy nekünk sikerül majd sikeresen le is bonyolítani. A projekt fő célja a közös kulturális örökségünk ápolása, és hozzájárulás régióink közös kulturális identitásának létrejöttéhez. Ehhez tapinthatóvá kell tenni kulturális örökségünk közös vonásait, fokozni kell a közös munkát az oktatás terén, szervezetenként erősíteni kell intézményeinket, és innovatív módszerekkel kell motiválni tanulóinkat, tanárainkat, szakembereinket. Ez egy olyan pályázat, ahol lehetőségünk van különböző eszközök beszerzésére, mint például interaktív tábla, fényképezőgép, szofver. De lehetőség nyílik a két iskola diákjai és tanárai közötti barátságok kialakulására, vagy a már meglévők elmélyítésére. Sok közös program vár ránk, mint például a makett-tábor, kézműves tábor, vetélkedő és kiállítások sora. Egy ilyen közös programon vagyunk túl, amely keretén belül a diákok lefényképezték Szabadkának és Szegednek az építészettörténet szempontjából jelentős épületeit. Mondhatom, hogy sikeresen túl vagyunk az első akadályokon, és remélem, hogy júliusban sikerrel zárjuk ezt a pályázatot is.

Egy pályázat megírása és lebonyolítása sok időt és energiát igényel. Iskolánkban kialakult egy kis csapat, akik önfeláldozóan igyekeznek minél több pályázatot megnyerni és sikerrel lebonyolítani. Ezúttal szeretném megköszönni mindenkinek a kitarító munkát.

Séta Dabas központjában 2013-ban

Intervju: Vladan Čutura, profesor hrvatskog jezika i književnosti

KNJIGE OTKRIVAJU SVIJET

Predstavljamo profesora hrvatske književnosti Vladana Čutura, koji je, po učeničkom sudu, za kratko vrijeme, postao jedan od omiljenih profesora Politehničke škole. Rođen je u okolici Sombora, studirao u Zagrebu, a trenutno, u okviru programa hrvatske nastave u inozemstvu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, predaje hrvatski jezik u Osnovnoj školi „Matija Gubec“ u Tavankutu i u Politehničkoj školi u Subotici.

Opišite sebe u tri riječi.

Optimističan, brzoplet, idealist.

Rođeni ste u okolici Sombora, studirali ste u Zagrebu, radite u Subotici.... Mjesta u kojima živimo su važna i „obilježavaju“ svoje stanovnike, utiskuju tragove... Što Vam je pružilo mjesto rođenja, što Zagreb, a što Subotica u kojoj trenutno živite?

Mjesto rođenja uvijek budi uspomene iz najranije dobi, djetinjstva i odrastanja, i uglavnom se rado sjećam tih dana. Zagreb je grad u kojem imam puno prijatelja i to je ono što me, između ostalog, najviše veže za taj grad, a Subotica je grad jako srdačnih ljudi.

Uglavnom, ljudi su ono što ostavlja najsnažniji dojam o određenoj sredini.

Završili ste komparativnu književnost i hrvatski jezik. U današnje vrijeme, kada sve manje ljudi čita, zanimljivo je čuti kako se i kada u Vama probudila ljubav prema knjigama.

Oduvijek sam čitao knjige. Prva „ozbiljnija“ je bila roman „Put oko svijeta za 80 dana“ Julesa Verna. Sjećam se da me je tada privukao naslov romana, jer mi je kao klincu bila želja proputovati svijet. Sjećam se da sam se kao desetogodišnjak bacio na ozbiljno štivo, pa sam krenuo čitati Andrićev „Ex Ponto“. Naravno, ništa nisam razumio, ali sam ostao uporan. Knjige otkrivaju svijet, prave bolje, kompletnije i informiranije ljude i čine vas zauvijek mladim. Ipak, to nije lako. Rekao bih da je to najteža i najodgovornija životna zadaća, a ljudi bježe od teških zadataka. Da, također imam dojam da ljudi malo čitaju, a više usvajaju tuđa ustaljena mišljenja i obrasce ponašanja, što često nije dobro. Knjige treba naučiti čitati.

Koje su Vaše omiljene knjige i pisci...

Uvijek mi je teško odgovoriti na ovo pitanje, ali ako baš moram, to su: Miroslav Krleža („Banket u blitvi“), Winfried Sebald („Saturnovi prstenovi“), Miloš Crnjanski („Dnevnik o Čarnojeviću“) sve od Franza Kafke i Sartrea, i još puno toga.

Kako Vam se dopada rad u prosvjeti?

U najmanju ruku je zanimljivo i dinamično, s puno neočekivanih situacija.

Koje su po Vama prednosti, a koje mane današnjih mladih generacija s kojima se, kroz rad u školi, svakodnevno susrećete? Prednosti su

što se svaki dan susrećete s mladim ljudima pred kojima je otvoren niz mogućnosti i od kojih uvijek možete naučiti nešto novo. O manama ne mogu govoriti generalno, svatko od nas ima neke svoje mane.

Da niste profesor, bili biste...

Definitivno pravnik.

Vaš neostvaren san...

Trenutno je to put po Dalekom istoku, posebno običi Japan. Nakon novog broja „Poliinfa“ krećem u planiranje i realizaciju tog puta.

Aleksandra Minić GI 3/6

НА САЈМУ ГРАФИЧАРСТВА У БУДИМПЕШТИ

Ученици Политехничке школе су и ове године, почетком октобра, посетили међународни Сајам графичарства у Будимпешти. Обилазећи сајам, прикупили смо разне информације, што нас је обогатило знањем и новим искуством. Упознали смо се са најновијим штампарским и дигиталним технологијама, а потом кренули у обилазак градских знаменитости, јер у Будимпешти нисмо били само графичари, него и – туристи. Трг хероја је један од главних тргова Будимпеште и једна је од најпосећенијих знаменитости овог града коју нико не пропушта да фотографише. Након обиласка овог чувеног трга, где најупечатљивије статуе представљају седам племенских вођа који су основали Мађарску, упутили смо се ка Будиму, западном делу мађарског главног града. Водичи су нам скренули пажњу да пажљиво гледамо кроз прозор. Пред нама се указао Ланчани мост - симбол јачања града, његове величине и моћи, који је у 19. веку и подстакао уједињење Будима и Пеште. Најпознатији споменици Будима су Будимски замак и Цитадела. Будимски замак је дворски комплекс мађарских краљева чији најстарији делови потичу из 13. века. Цитадела је омиљено место туриста, јер се са ње пружа прелеп поглед на Будимпешту.

На Тргу хероја у Будимпешти

Након лепо проведеног дана у Будимпешти, дошло је време да кренемо кући, јер „нису сви који скитају изгубљени...“ Са собом смо понели шаку нечега новог чега ћемо се радо сећати.

Александра Бубуљ ГФТ 3/13

A GRAFIKUS TANULÓK KIRÁNDULÁSA

2013. október 3-án a Politechnikai Iskola grafikus osztályai meglátogatták a Budapesten lévő Printexpo nevezetű nyomdaipari-digitális technológiai szakkiállítást. A látogatóknak lehetőségük volt megfigyelni egy teljes csomagolástechnológiai kör működését. Ezen a kiállításon sok érdekes és ötletes dolgot láttunk, és felfigyeltünk arra is, hogy a mai világban mennyire gyorsan fejlődik a nyomdaipar. Később meglátogattuk Budapest néhány nevezetességét, például a Hősök terét, aminek a közepén a Milleniumi emlékmű áll, az oszlop tetején pedig Gábiel arkangyal. Nem az első eset, hogy itt járok, régebben többször voltam itt a szüleimmel.

A Vajdahunyad várban sok képet készítettünk az osztályommal. Mivel az osztályfőnököm történelemtanár, mesélt nekünk a várhoz fűződő történeteket. Lefényképeztünk egy híres műemlék előtt, a szobor Anonymust ábrázolta.

A nap vége felé viszont elmentünk a Campona Bevásárló- és Szórakoztatóközpontba. Kaptunk két óra hosszát, hogy kiélvezzük az ott töltött időt. Mi a lányokkal elmentünk ruhákat, cipőket és egyéb dolgokat nézegetni, ameddig a fiúk

A Vajdahunyad várban

az akváriumot tekintették meg. Nagyon jól szórakoztunk, emlékezetes nap volt a számomra. Kicsit fárasztó volt a hazafelé út, de az élmények miatt megérte.

Jénóvác Beáta GFT 1/10

ПУТОВАЊЕ КРОЗ

ГДЕ САМ БИО, ГДЕ САМ ПУТОВАО?

Политехничка школа је у периоду од 10. до 15. октобра 2013. године организовала екскурзију за најстарије ученике - матуранте.

Пут је био испланиран као петодневни обилазак северне Италије. Прво одредиште био је градић у Северној Италији, Монтекатини Терме, који се налази

Поглед на Северну Италију

Јулијин балкон у Верони

у познатој италијанској покрајини Тоскани. Матуранти су у овај градић стигли у касним вечерњим сатима и одсели у хотелу „Марина“ смештеном у центру ове познате бање.

Следећег дана упутили смо се пут Фиренце. Шетња овим градом и обилазак знаменитости трајала је три сата. Најјачи утисак оставио је јединствени мост - базар Понте Векио саграђен 1345. године, један од најпознатијих мостова на свету.

Тај дан искоришћен је за посету Риминију, летовалишту на обали Јадранског мора, познато по дугим и лепим плажама. Дан се завршио одседањем у хотелу „Таманко“ у Риминију.

Трећи дан је по плану обухватао посету три града. Први је био Сан Марино - република у Италији. Државица са истоименим градом налази се на планини Монте Типано. Други град био је - Верона, један од најпознатијих градова на свету, и место одигравања Шекспирове драме „Ромео и Јулија“. Следила је незаобилазна посета Јулијине куће, дома Капулетијевих. Трећа посета, нешто краћа, била је посета граду Падови где смо посетили Цркву Светог Антуна. Трећу ноћ провели смо у граду Језоло, у хотелу „Германиа“. Следећег јутра кренули смо пут Венеције, најпосећенијег туристичког места на Јадрану. Ова престоница некадашње Млетачке републике изграђена је на 118 малих острва у лагуни. Дуж канала се налази низ цркава и палата прворазредне вредности. Обилазак Венеције трајао је четири-пет сати. Обишли смо Цркву Санта Мариа дела Салуте и Цркву светог Марка, познате тргове, музеје и галерије. Из Венеције смо се бродићем вратили у Језоло, у хотел у ком смо одсели претходну ноћ. Уз шетњу по плажи и доста слободног времена, одморили смо се од путовања и припремили за повратак кући.

Последњег дана уследио је обилазак Трста, јединог италијанског града на источној обали Јадрана. Скоро два сата провели смо у шетњи Трстом обишавши Трг уједињења и Градску кућу. У Суботицу смо се

Италијанска храна је веома укусна, поготово њихове пасте, шпагете и пице по којима су надалеко познати.

Вожња венецијанским улицама

вратили уморни, али испуњени и задовољни, захвални школи која нам је омогућила ово незаборавно путовање.

Ален Хоџа ВТ 4/3

СЕВЕРНУ ИТАЛИЈУ

УТИСЦИ СА МАТУРСКЕ ЕКСКУРЗИЈЕ

Рани октобар, кишовито јутро. Када сам видела кишу, моја прва помисао била је да предстојеће путовање неће бити онакво каквим сам га замишљала. Имала сам лош предосећај, али...

Кроз Хрватску су нас пратила тмурна лица и хладна атмосфера... и тако све до Словеније где је са нама допутовало и благо јутарње сунце. Уз одушевљење смо, широм отворених очију посматрали природне лепоте Словеније. Како смо одмицали, поглед из аутобуса бивао је све лепши и лепши. Имали смо среће што смо се скоро читав дан дружили са сунцем. Предвече је клонуло и за собом

Црква Санта Марија дела Салуте у Венецији

оставило црвене зраке који су нам благо осветљавали пут до прелепе Италије. Призор је био очаравајући.

Први дан у Италији, Фиренца.

Прво што сам видела била је крстионица са златним вратима. Иза крстионице налазила се катедрала пред којом бих данима могла да седим и посматрам сваки њен детаљ. Топао и благ ветар овај је тренутак чинио још пријатнијим. Фиренца је заиста диван град. У њој је пуно тргова, кипова и, најбитније, пуно ведрих лица. Тамо је немогуће бити намргођен, лепота свима измамљује осмех на лице. Где год сам погледала, осећала сам пријатну топлину.

Током екскурзије смо обишли пуно градова. Поред Фиренце, заљубила сам се у Венецију - град на води. Тиркизна блиставост чинила ми се чаробном и невероватном. Одувек сам имала жељу да видим гондоле, златне птице које лебде на води. Призор ме је одушевио: море шарених маски, украса, веселих људи, мирис слободе. Све то чинило ме је узбуђеном и давало ми неки пријатан осећај глади за новим призорима.

Црква Санта Марија дела Салуте – бисер на води. Када сам је угледала, стихови су почели да ми се врте по глави. И сада се најезим када се сетим какве је снажне емоције та лепота пробудила у мени. Све је било слично сну. У једном тренутку сам дошла у искушење да уштинем саму себе, да проверим да ли је све јавна или сан.

Када смо се враћали у Србију, била сам срећна и помало тужна - срећна што сам видела толико дивних ствари, а тужна што путовање није трајало дуже. Прелеп је осећај упознати нове људе и нову културу.

Лидо ди Језоло: На плажи

Људи су другачији него овде - гледају себе и не обраћају пажњу на друге. Скоро сви прате моду и облаче се елегантно и једноставно, нема кича.

GRADUATION TRIP – NORTHERN ITALY 2013

It was an unusual Wednesday. That day everyone in class looked different, happier and wilder, all because of the excitement for our graduation trip on which we were going on Thursday morning.

As for myself, I couldn't sleep that night because I was excited and worried if I would forget anything, like a passport or something. It is time to go! After checking three times what I forgot, I went to the bus station near school, where the bus was waiting for us. We met there, everyone was extremely happy and in the mood, although it was four o'clock in the morning and almost noone slept enough. As soon as the teachers saw that everyone was in the bus, we went to Italy. The trip was kinda usual, with half of the people on the bus eating and half sleeping. We arrived in Montecatini, a small town for rest. It was late when we arrived, and actually nothing was open on the streets, so we were all talking at our hotel rooms and resting for the next day of visiting Italy. Early in the morning, we ate fast breakfast and went to Florence. We arrived in Florence and started our tour around the city. Since my class is studying architecture, we were all amazed by awesome buildings around us there, and the first place goes to Basilica di Santa Maria del Fiore (Basilica of Saint Mary of the Flower) which is really big and completely filled with awesome architectural details. After the tour, we had some time off to visit some shops there, and we had to go back to bus to continue our trip to Rimini.

It was late when we arrived in Rimini, so we ate dinner, took a walk on the beach, and went to our hotel to rest. Because we wanted to have as much time as we could, we went to Verona at seven o'clock in the morning.

In Verona we saw the house of Juliette, that lived in Verona, from Shakespeare's drama (Romeo and Juliette), a giant Gladiator Arena, similar to Colosseum in Rome, and a beautiful river. After a few hours we continued our journey to San Marino.

San Marino is a small state placed on a small mountain in Italy. You can't believe until you see, but the whole major city San Marino looks like a fortress. We took a walk around the city, visited a few museums, enjoyed the view from the top of the mountain, and bought some souvenirs for our families. It was planned to visit Padova, but it took us too long to visit Verona and San Marino, that we had only less than an hour time to visit Padova. We just took a short walk in the centre.

After that we were in a hurry to our hotel in Lido di Jesolo, because we were getting late for dinner. We arrived in the last minute for dinner. Lido di Jesolo is a beautiful seaside resort. Although it was really late, we took a walk on a giant sandy beach, looking at the horizon. The next morning we went to the docks near Lido where the boat to Venice was waiting for us. We took a short ride in our boat, and arrived in Venice. Venice is the city where we stayed the longest, and for good reason, because Venice was the most beautiful city we had seen. We saw a lot of true architectural treasures, which look really gorgeous, although they are centuries old. We enjoyed looking at the beauty of small bridges and canals, and the small boats called "gondolas" that people use there. After taking a tour around the city we had a few hours free time which we used to make tons of photos and buy souvenirs. Before we left Venice we went to visit an orthodox church named Santa Maria della Salute (Saint Mary of Health). After an awesome visit to

A giant Gladiator Arena in Verona

Venice we went back to Lido di Jesolo where we were sleeping that night. We ate dinner and made a small party on the beach, because it was our last night of our graduation trip. Next morning we were a bit sad because we knew it was the end of our trip, but the fact that we are going to visit Trieste on our way home kept us happy enough. We arrived in Trieste, which is an Italian city with a lot of Serbian citizens. There we took a walk, looking for some shops where we wanted to spend the rest of our money. We bought

Venetian streets

some stuff, drank coffee and got back to bus. The way home in the bus was long, but we were joking and singing, so it didn't look that long.

We arrived home sad because it ended really fast, but much happier because we came with a new, beautiful experience. Talks about our graduation trip lasted next two weeks.

Nikola Hajduković AT 4/1

ZAŠTO SVI ŽELE PARČE RASPBERRY PI?

Izvor: CNN Nick Glass

U svetu u kom kompjuteri bivaju sve moćniji i prekriveni sve sjajnijim aluminijumskim pločama, Raspberry Pi (RPi) nudi iznenađujući primer vrline umerenosti. Ne samo da je to najmanji personalni kompjuter na svetu već, što je najvažnije od svega, uz cenu od 35 dolara, RPi je i najjeftiniji na svetu.

Podsećajući na nekakav otpad sa ploče strujnog kola veličine kreditne kartice, RPi je potpuno programiran PC koji koristi besplatni open source Linux operativni sistem, može da se uključi u svaki TV, ima mogućnost 3D grafike, vezu sa netom i, uz malo mašte, lako će se pretvoriti u vašeg personalizovanog robota-ropa.

Minijaturni okvir kompjutera poseduje dva USB porta, slot za SD karticu, Ethernet konekciju i mikročip u sredini - i sve to osposobljeno za punjenje univerzalnim USB mobilnim punjačem.

Iben Apton, profesor sa Unverziteta u Kembridžu i izumitelj ovog džepnog PC-ja, kaže da je želeo da napravi kompjuter toliko pristupačan da svako dete u Britaniji može da ga priušti.

Međutim, sa svojom rustičnom estetikom nije očekivao da će mu popularnost brzo rasti i, u početku razvijanja uređaja, procenio je da će za njegovog života biti prodato oko 10.000 jedinica.

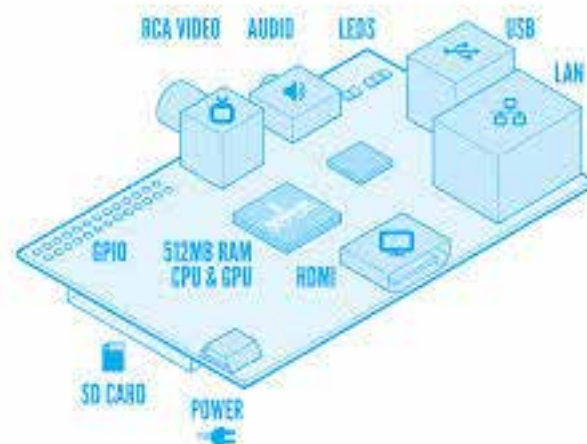
Ali kada je RPi plasiran na tržište u februaru prošle godine, potražnja je naveliko nadmašila ponudu i svih 10.000 je prodato istog trena - usput obarajući sajtove distributera.

Ispostavilo se da u javnosti postoji neutoljiv apetit - naročito među sve većom klasom uradi-sam štrebera - za jeftinim parčetom hardvera sa open source softverom na kome je lako programirati i koji će omogućiti njihovoj mašti da se raspiri.

RPi je do sada korišćen za sve od kućnih džuboksa do bejbi monitora, minijaturnih skoro-svemirskih letelica i digitalnih meteoroloških stanica.

U toku prve godine dostupnosti na tržištu RPi će dostići prodaju od milion komada.

RASPBERRY PI MODEL B

Raspberry Pi™

Price: \$35.00

jubilej: 160 GODINA OD ROĐENJA MIHAJLA PUPINA

PER ASPERA

Svi smo mi ljudi, manje ili više sitne duše koje vole da zaviruju u tuđe živote tražeći manje ili veće mane, međutim, zavirivanje u autobiografiju Mihajla Pupina nudi mnogo više od bega iz sopstvene reanosti. Nudi nadahnuće i odsustvo svakog oblika ravnodušnosti. Možemo da mu se divimo ili da mu zavidimo, ali ne i da poreknemo njegovu genijalnost.

Stvaranje autobiografije je kao stvaranje vlastitog mita, zahteva samosvest i samouvid; proces odabira delova u unapred osmišljen mozaik. Mene sputava neodlučnost - na koji način sagledati nečiji život, a ne oduzeti ništa vredno od njega i od mozaika načiniti zbrku, ali kao što bi i sam Pupin rekao: „Gde postoji volja, postoji i način!“

Bilo bi isuviše nalik na pogrebni govor ređati činjenice: rodio se u Banatu, u Idvoru, 1854. godine, školovao se u Pančevu, Pragu, zatim otišao u Ameriku nakon čega sledi doseljenički preobražaj - školovanje na Kolumbija koledžu u Njujorku, zatim na Kembridžu, u

Berlinu, postaje profesor elektrotehnike na Univerzitetu Kolumbija i patentira dvadeset četiri pronalaska, uglavnom iz telefonije, telegrafije i radio-tehnike. Svetsku slavu stekao je pronalaskom tzv. Pupinovih kalemova - postupka i elemenata koji su omogućili prenos električnih signala na velike daljine...

Život Mihajla Pupina više je od pukih činjenica. Njegov pogled na svet i životna filozofija čine ga vrednim divljenja. Dok je proučavao dela poznatih fizičara - Tindala, Faradeja, Maksvela, nauka za njega postaje ideal: „Nauka je jedna vrsta poezije, hrana koja zadovoljava dušu i telo.“

Iako je nauka obeležila njegov život, Pupin koristi svaki trenutak da upija životne mudrosti „običnih“ ljudi. „U čovekovom životu postoje mnoga druga, važna životna pitanja na koja se odgovori mogu naći u Idvoru i bez trunčice znanja o Maksvelovoj teoriji svetlosti.“ Divio se razboritosti neuke i nepismene majke, koja je intuitivno osetila pravi put za svog sina, usmerila ga i bila mu najveća podrška. „Gledao sam u nju, divio sam joj se

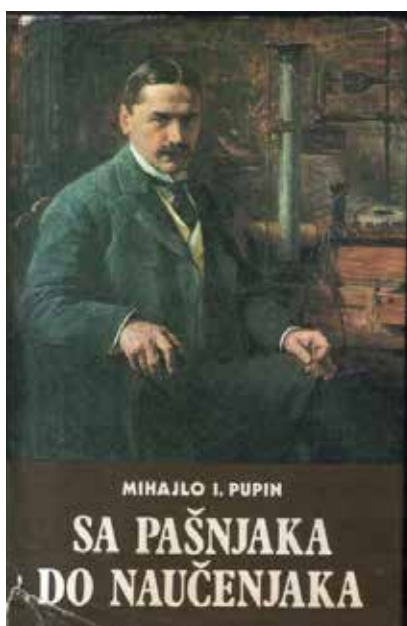
Spomenik Mihajlu Pupinu u Novom Sadu

A AD ASTRA

Na Univerzitetu Kolumbija u Njujorku Pupin je radio od 1889. do 1929. godine

Za svoju autobiografiju, Mihajlo Pupin dobio je Pulicerovu nagradu 1924. godine

i nikad se nisam osećao tako malim i bespomoćnim.“

Kao šesnaestogodišnjak, sa pet centi u džepu, stiže u Ameriku vođen idealom “obećane zemlje“. Iako je čeznuo za što potpunijim spajanjem sa novom sredinom, nije zaboravio svoje poreklo i svoj zavičaj: „Ko se ponosi svojim selom, porodicom i svojim narodom, taj je na dobrom putu da se ceo svet ponosi njime.“

Imao je sposobnost da uoči detalje i doživi tanana duhovna stanja, da bude nepristrasni posmatrač. Njegov spokoj u vremenu burnog razvoja nauke i tehnike, čine da se zapitamo da li je ravnoteža između duhovnog i fizičkog, između naučnog i religioznog, ravnoteža između bezbrojnih mogućnosti i samo jednog cilja neophodna za uspeh u životu...

„Istina prirodnih nauka nije hladna ukoliko vaša duša i srce to nisu. Negde u svakoj činjenici prirodnih nauka postoji žar koji ćemo osetiti ako pravilno razumemo poruku koja nam se otkriva.“

ИЗЛОЖБА

ЏЕЗОСПЕКТИВА

Изложба слика Ненада Ражна-товића, професора Политехничке школе, одржана је крајем септембра у просторијама Америчког кутка у оквиру 4. Интернационалног џез фестивала „Џезик“. Инспирисан џез музиком, професор Ненад Ражнатовић је своју страст према њој преточио у слике. Својим импресијама додао је нову димензију, дочаравајући своју визију музике. У његовим радовима можемо препознати суштину џеза, а посматрајући начин на који је он овековечен на платну, можемо осетити еруптивност енергије коју он доноси. При сликању џеза коришћене су различите технике, а боје играју важну улогу у већини радова. Гледајући плес боја и слушајући мелодију сваке слике, остала сам под снажним утиском „Џезоспективе“. Ову изложбу ћу дуго памтити, а сваки звук саксофона поново ће ме њој вратити.

Андреа Дулић ГФТ 3/13

A NAGYIDAI CIGÁNYOK SZABADKÁN

Szereplők: Gál Tamás

Gál Tamás, felvidéki színész körúton volt és épp Szabadkán járt, így a Svetozar Marković Gimnáziumban bemutatta nagyszerű és páratlan monodrámáját. Arany János A nagyidai cigányok című írását vitte színre, s tette ezt nagyon érdekes módon.

Erről a közismert vígposztról tudni kell, hogy sokszereplős, de a művész úr szinte teljesen egyedül (leszámítva a hegedülő bácsit, ki a hangulatot fokozta zenéjével) vitte színre a művet, ami kétségtelenül felülmúlhatatlan volt. Viszont a közönség hathatós támogatására számított a művész úr, és a fiatal és lelkes diákoktól ezt meg is kapta. A szöveget csak ő tudta, és mégis mindenki játszott vele. Szerepeltünk és játszottunk együtt.

Az előadás alatt jókat nevtünk és szórakoztunk, sőt majdnem énekeltünk is, ha nem éppen cigányul kellett volna. Ugyanis az előadásban sok énekes betét volt, és Gál Tamás felkérte a drága publikumot, hogy énekeljen vele, de mi inkább nevtünk és tapsoltunk.

Számomra ez az előadás óriási élmény volt, és a közönség visszajelzése alapján másoknak is nagyon tetszett. Az előadás végén Gál Tamásnak egy hatalmas vastappsal köszöntük meg, hogy egy olyan előadást játszott le hetven perc alatt, amire talán még húsz év múlva is emlékezni fogunk.

Pásztor Anett TPA 4/8

TEHETSÉGES KÉPZŐMŰVÉSZEINKET CSOPORTDÍJJAL JUTALMAZTÁK

Suhajda Zita a tanulókkal

A Politechnikai Iskola tanulóinak
képzőművészeti alkotásai

Iskolánk tanulói az idén is részt vettek a magyarországi VIII. Országos Középiskolás Képzőművészeti Diáktárlaton Hajdúszoboszlón, mely bemutatkozási és megmérettetési lehetőséget biztosít minden alkotókedvű tehetséges középiskolás diák számára.

Ezúttal összesen 9 képzőművészeti alkotással pályáztak a GFT 2/10 osztály következő tanulói: Cvitkó Beatrix, Grubanov Diana, Fekete Gyöngy, Kovács Pécskai Emese és László Blanka. A közel 500 beérkezett pályaműből a bíráló bizottság a legjobb 186-ot állította ki, köztük iskolánk diákjainak 6 munkáját. Emellett csoportdíjban részesítette a Politechnikai Iskola csapatát: László Blankát (három kiállított alkotás), Kovács Pécskai Emesét (két kiállított alkotás) és Fekete Gyöngyöt (egy kiállított alkotás), valamint felkészítő tanárukat, Suhajda Zita tanárnőt.

A legsikeresebb munkák tárlatának ünnepélyes megnyitójára 2013. október 8-án került sor, melyen két díjazott tanulónk vett részt tanárnőjük kíséretében.

Szerkesztőség

KNJIGE

ФЕСТИВАЛ „ОМЛАДИНА“ 2013

Фестивал „Омладина“ основан је у нашем граду далеке 1961. године, а 2011. године обновљен је након двадесет година паузе. Захваљујући овом фестивалу, млади музичари из Србије, али и других земаља у региону, сваке јесени добијају прилику да прикажу свој таленат. Овогодишњи фестивал „Омладина“ одржан је 8. и 9. новембра, а састојао се од такмичарског програма у „Непкеру“ и пратећег програма који је одржан у Омладинском клубу „Складиште“ и у Великој већници Градске куће. Овај

културни догађај прилика је многим младим људима да волонтирајући у организацији фестивала, стекну нека нова искуства, вештине и, наравно, пријатељства. Борис Хуста, ученик ВТ 3/3 одељења, ове године је волонтирао на фестивалу „Омладина“ и своје утиске радо поделио са нама.

За волонтирање на Фестивалу „Омладина“ пријавио сам се првенствено ради дружења, нових познанстава и забаве која је, према искуствима прошлогодишњих волонтера, била загарантована.

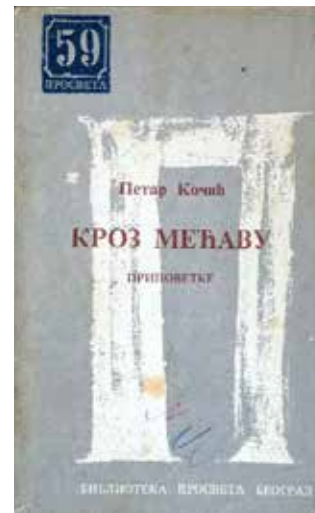
Већина учесника била је смештена у хотелу „Патриа“. Осмог новембра у Градској кући наступио је Лео Мартин, један од најпознатијих југословенских шансоњера седамдесетих година сада већ прошлог века, а у „Непкеру“ је одржана тонска проба за такмичаре. Првог дана фестивала био сам изузетно узбуђен. Сви су били у журби и помало нервозни због посла који нас је очекивао (намештање бине, преношење инструмената и слично). Са још једним волонтером био сам задужен за бенд који је, из неког разлога, био на лошем гласу. Информација је, како се касније испоставило, била потпуно погрешна. Лепо смо се слагали са члановима бенда који су били одушевљени центром града, а фестивал су хвалили као један од најбољих на којем су учествовали. Следећег дана, девог новембра, у „Непкеру“ је одржано такмичење учесника на којем је присуствовао велики број људи. Сви учесници су били сјајни, а победници су награђени вредним наградама. Након завршетка такмичења, све нас је чекао мали, али занимљив предах у клубу „Младост“, у којем су такмичари слободно наступали и изводили своје хитове на одушевљење гостију клуба. Растали смо се уз обећање да ћемо одржати контакт, а самим тим и пријатељство.

Моје је мишљење да свако треба да искуси позитивну енергију и забаву коју, кроз рад, нуди Фестивал „Омладина“. Сигуран сам да ћу волонтирати и следеће године, и очекујем бар исто оволико добар провод, и радујем се сусрету са старим такмичарима.

Борис Хуста ВТ 3/3

ПЕТАР КОЧИЋ
Кроз међаву

Приповетка Петра Кочића „Кроз међаву“ својим тужним садржајем препуним поука навела ме је на размишљање. У овој приповести говори се о успонима и падовима главног јунака Реље Кнежевића који је у једном тренутку био на врхунцу срећа, да би убрзо стигао до самог дна, изгубивши све што га је чинило срећним. Његова судбина навела ме је на размишљање о животу и његовим непредвидивим и изненадним преокретима. Прочитавши ову причу, схватила сам да никада нећемо живети срећно до краја живота, како се то каже у бајкама које смо читали као мали. Ово дело у мени је изазвало снажне емоције. Проживљавала сам сваки тренутак туге који је писац дочарао веома реалистично.

Приповетка „Кроз међаву“ само је једно од сјајних дела Петра Кочића, помало заборављеног српског писца који је живео и стварао крајем 19. и почетком 20. века. Волим његова дела, а свако од њих у мени буди тугу, срећу или неко друго снажно осећање. Препоручујем свима да прочитају бар једну од његових приповетки.

Маријана Туру АТ 1/1

Jubileum: 100 éve született Weöres Sándor

A GYERMEK ÁLARCAÁBAN

Weöres Sándor (1913–1989) az idén nyáron ünnepelhetné születésének 100. évfordulóját. A magyar irodalom legsokoldalúbb költője pont 100 éve született Szombathelyen.

A gyermekköltészet megújítója volt, új hangot talált a felnőttek és a gyermekek között, amelyben a felnőtt játszva adhatja át gondolatait, tudását a legkisebbeknek is. Művei napjainkban is időszerűek, különösen kedveltek a kisiskolások körében a gyermekversei. A jubileum okán ebben az évben gyakran szavalóversenyt szerveznek az iskolákban, civil szervezetekben, ahol a kisdíjak örömmel és élvezettel szavalják verseit.

Legtöbbször elhangzott versei: Galagonya, Ha a világ rigó lenne, Paripám csodaszép Pejko, Haragosi, A kutyatár.

Számomra legkedveltebb a Galagonya című verse, amelyet kiskoromban az óvodában szavaltam:

*Őszi éjjel
izzik a galagonya
izzik a galagonya
ruhája.*

*Zúg a tüske,
szél szalad ide-oda,
reszket a galagonya magába.*

*Hogyha a Hold rá fátylat ereszt:
lánnyá válik,
sírni kezd.*

*Őszi éjjel
izzik a galagonya
izzik a galagonya
ruhája.*

Weöres Sándor gyermekversei megzenésítve is hallhatók, valamint versillusztrációkból számos rajzkiállítás került már megrendezésre. Dallamos, hangulatos verseit minden korosztály szívesen hallgatja.

Illusztráció: Fehér Tímea GFT 1/10

A TÜNDÉR

*Bóbita Bóbita táncol,
körben az angyalok ülnek,
béka-hadak fuvoláznak,
sáska-hadak hegedülnek.*

*Bóbita Bóbita játszik,
szárnyat ígéz a malacra,
ráül, ígér neki csókot,
röpteti és kikacagja.*

*Bóbita Bóbita épít,
hajnali köd-fal a vára,
termeiben sok a vendég,
törpe-király fia-lánya.*

*Bóbita Bóbita álmos,
elpihen őszi levélen,
két csiga őrzi az álmát,
szunnyad az ág sűrűjében.*

Weöres Sándor

U povodu stogodišnjice smrti hrvatskoga pripovjedača, feljtonista, putopisca, pjesnika, kritičara i violončelista Antuna Gustava Matoša

SREDIŠNJA LIČNOST HRVATSKE MODERNE

“Bunjevac sam porijeklom, Srijemac rodom, a Zagrepčanin odgojem.”

Antun Gustav Matoš rođen je 13. lipnja 1873. godine u selu Tovarnik u zapadnom Srijemu, gdje mu je otac bio učitelj, dok mu je majka iz Bačke, točnije iz sela Plavne. U drugoj godini seli s roditeljima u Zagreb. Interesantno je da je VII. razred polazio dva puta, a slabu ocjenu imao je i iz hrvatskoga jezika. Od rane dobi pokazao je sklonost glazbi, pa je kasnije bio i izvrstan violončelist.

Godine 1893. odlazi u vojsku, ali već naredne godine dezertira, pa iz Hrvatske (tadašnje Austro-Ugarske) bježi u Beograd. Prema njegovom svjedočenju u Beogradu je bio „čelist, pa novinar i literat“. Bio je i stalni gost kavane „Dardaneli“ u kojoj su se okupljali ondašnji srpski književnici - boemi, nezavisni novinari i glumci. Tamo je upoznao Janka Veselinovića, Stevana Sremca i Milovana Glišića.

U siječnju 1898. odlazi preko Beča i Münchena u Ženevu, a odatle, 1899. godine, u Pariz u kojemu će ostati punih pet godina i gdje će napisati svoja najznačajnija djela. Konačno, 1908, poslije punih trinaest godina izbjivanja, vraća su u Hrvatsku, u Zagreb.

Antun Gustav Matoš je najznačajnija ličnost hrvatske moderne književnosti. Upravo on je hrvatsku književnost priključio suvremenoj europskoj, ugledajući se na francusku književnu kulturu – Baudelairea, Mallarmeaa, Huysmansa i dr. Slobodno se može ustvrditi da hrvatska književnost bez Matoša ne bi izgledala ovakvom kakvu je danas poznajemo. Matoš je umro 17. ožujka 1914, točno prije stotinu godina.

Spomenik Matošu na Strossmayerovu šetalištu u Zagrebu

UTJEHA KOSE

Gledao sam te sinoć. U snu. Tužan.
Mrtvu.

U dvorani kobnoj, u idili cvijeća,
Na visokom odru, agoniji svijeća,
Gotov da ti predam život kao žrtvu.

Nisam plak'o. Nisam. Zapanjen sam stao
U dvorani kobnoj, punoj smrti krasne,
Sumnjajući da su tamne oči jasne,
Odakle mi nekad bolji život sjao.

Sve baš, sve je mrtvo: oči, dah i ruke,
Sve, što očajenjem htjedoh da oživim
U slijepoj stravi i u strasti muke.

U dvorani kobnoj, mislima u sivim.
Samo kosa tvoja još je bila živa,
Pa mi reče: Miruj! U smrti se sniva.

A.G. Matoš

DJELA:

Iverje (1899.)
Cvijet sa raskršća
Novo iverje (1900.)
Ogledi (1905.)
Vidici i putovi (1907.)
Umorne priče (1909.)
Naši ljudi i krajevi (1910.)
Pjesme
Notturmo
Utjeha kose
1909.

PRVACI 2013/2014.

TON 1/9

GI 1/7

GFT 1/15

GFT 1/13

GFT 1/12

AT 1/1

AT 1/2

TPA 1/8

G 1/5

VT 1/3

GFT 1/10

intervju: Goran Vuletić, slikar i likovni pedagog

UMIETNOST KAO

Goran Vuletić, slikar i likovni pedagog, u Umetničkoj radionici „Medijala“, već dugi niz godina mlade ljude uvodi u svet umetnosti, pružajući im dodatno likovno obrazovanje i mogućnost da stvaraju kroz kreativnu igru, nesputani nametnutim pravlima. „Medijala“ je stecište mladih ljudi koji, vođeni

entuzijazmom i kreativnošću, u opuštеноj i podsticajnoj atmosferi, stvaraju najrazličitija umetnička dela.

Kada je, kako i na čiju inicijativu nastala Umetnička radionica “Medijala”?

Umetnička radionica “Medijala” nastala je davne 1998. godine na moju inicijativu, sa željom da se talentovanim mladim ljudima pruži mogućnost neformalnog vizuelnog obrazovanja i zajedničkog rada na različitim projektima.

Kako funkcioniše “Medijala”?

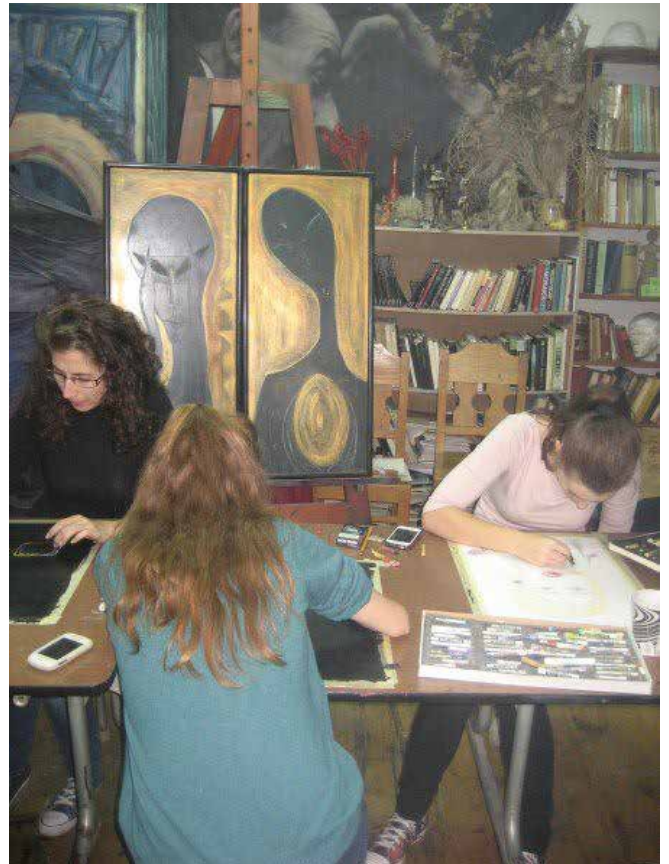
“Medijala” je neformalno udruženje umetnika i ljubitelja umetnosti koji se okupljaju svake subote u prostoru ateljea u ulici Adolfa Singera 19. Opuštena atmosfera ateljea pogodna je za kreativan rad i druženje. Učestvovanje u radionici je besplatno, a glavni pokrovitelj “Medijale” je Fondacija za omladinsku kulturu i stvaralaštvo “Danilo Kiš”.

Po čemu je “Medijala” specifična u odnosu na druge umetničke radionice?

Upravo po tome što je radionica, a ne škola. U radionici se ne uči teorija, nego se afiniteti polaznika usmeravaju u željenom pravcu, a sami moraju da nađu motivaciju i sferu interesovanja. Zanat se uči kroz rad, a slikarstvo jeste i zanat.

Tokom dugog niza godina u „Medijali“ je realizovano mnogo različitih umetničkih projekata. Na koje ste projekte najviše ponosni?

Svi projekti „Medijale“ bili su rezultat zajedničkog rada, od prvih koraka kao što je varenje, kovanje gvožđa, obmotavanje žicom i impregniranim platnom, pa do dekorisanja i osmišljavanja pratećeg performansa. Možda bi smo, ipak, posebno pomenuli

Radna atmosfera u “Medijali”

Nojeva barka dugo je bila omiljena među posetiocima Palića

KREATIVNA IGRA

Rad sa najmladima

Nojevu barku na kojoj je radilo najviše mladih ljudi i koja je dugo bila omiljena među posetiocima Palića.

Koliko često članovi „Medijale“ dobijaju priliku da izlože svoja dela i predstave svoj rad?

Koristimo svaku priliku da godišnje bar četiri puta napravimo kolektivnu ili samostalnu izložbu, prvenstveno u „Skladištu“, gde imamo dve završne izložbe, ali smo izlagali i u Mesnoj zajednici „Kertvaroš“, Art bioskopu „Aleksandar Lifka“, pa i u samom dvorištu „Medijale“.

Koliko su mladi Subotičani zainteresovani za umetnost?

Subotica može da se pohvali velikim brojem mladih i kreativnih ljudi na mnogim poljima umetničkog stvaralaštva. Problem predstavlja promovisanje mladih stvaralaca, ali kao i svuda na svetu, upornost vremenom donosi plodove.

Zašto je umetnost važna?

Umetnost predstavlja polje nesputane lične slobode i neprekidno suočavanje sa izazovima stvaralaštva. Umetnost teži univerzalnim ljudskim vrednostima, preispituje zadatu stvarnost i prevazilazi banalnost svakodnevnice. Humor, saosećanje, lepota, upitanost nad ličnom i zajedničkom sudbinom, pronalaženje smisla ili besmisla postojanja, samo su neka od psiholoških stanja koju umetnost emanira. Bez toga nam život postaje rutina i emotivna pustoš, kao i bez ljubavi uostalom.

Šta nedostaje u kulturnoj ponudi grada i države?

Kulturna ponuda grada i države je veoma raznovrsna, pitanje je jedino da li svi mogu da nađu kulturna dešavanja koja im po senzibilitetu odgovaraju. Često je teško mladim ljudima na odgovarajući način približiti zanimljive kulturne sadržaje, a nedostaju i interaktivni projekti koji uključuju publiku u stvaralački proces. Potrebna je i tešnja saradnja škola i ustanova kulture da bi mladi ljudi postali „insajderi“ i upoznali proces rada na projektima u kulturi. I praksa volontiranja tu može mnogo da pomogne.

Politehnička škola je škola u kojoj ima mnogo kreativnih i talentovanih đaka. Šta je Vaš savet talentovanim pojedincima?

Da veruju u sebe i ne odustaju od svojih snova.

Neki od radova nastalih u „Medijali“

Nataša Samardžić GFT 4/13

КАКО ПОВЕЋАТИ С

Данас није лако бити млад, али то није било лако ни раније. Често се осећате обесхрабрани, немоћни, незаинтересовани. Опасно је давати савет младима, али ако бих се то ипак усудила, он би гласио: верујте у себе и будите верни ономе што је најбоље у вашој личности. Имајте на уму да ваш успех у животу

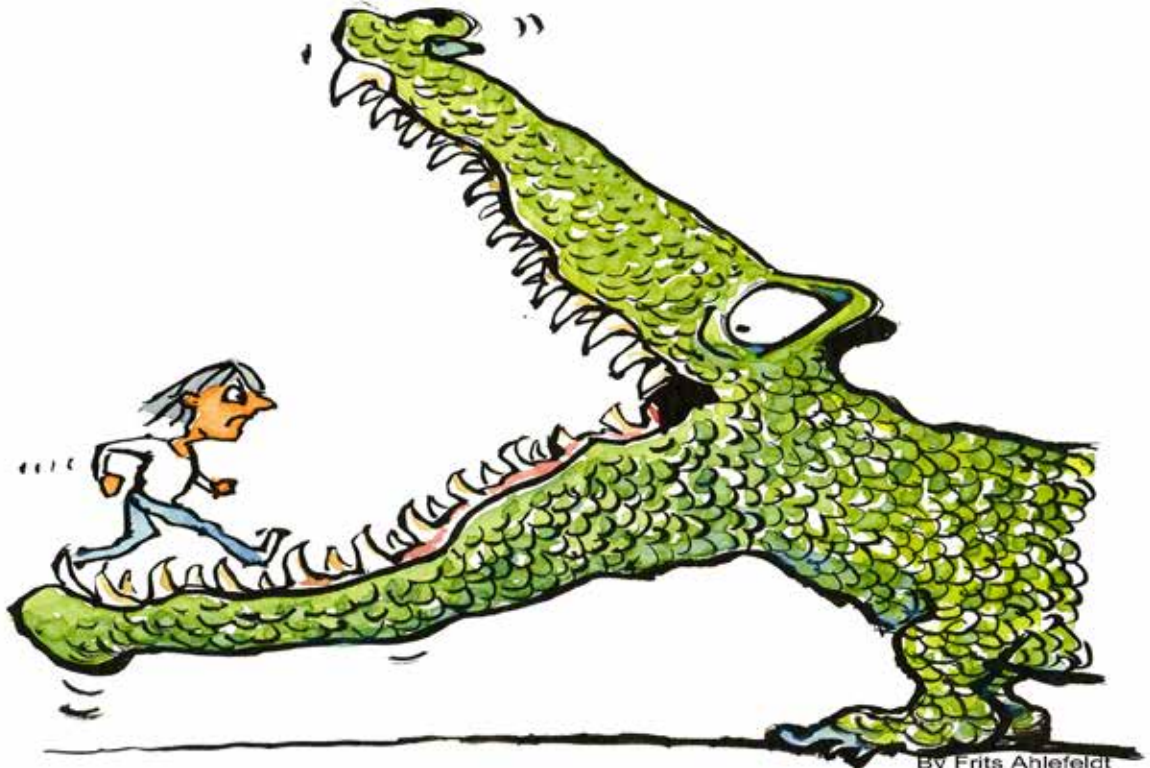
највише зависи од вас самих. Други могу да вам помогну, али ви сте најважнији чинилац у свом животу. Начините своје планове у складу са овим сазнањем и марљиво и одлучно радите на њима. Имајте веру у себе, али немојте

опште раширеном уверењу да нарциси превише воле себе, они у ствари премало воле себе. Поред њих, особе са ниским самопоуздањем имају проблем са доношењем одлука, а и када их донесу, мисле да су изабрали погрешну, потребе других увек стављају испред својих, склони су одуговлачењу, кашњењу, перфекционизму, радије живе у прошлости или будућности него у садашњости, не могу да кажу „не“ да не би били одбачени.

Две су врсте људи који никада неће доспети високо. Први су они који не могу да ураде оно што се очекује од њих. Други су они који ураде само оно што им се каже.

Технике уз помоћ којих можете повећати своје самопоуздање:

1. Запитајте се: шта је најгори могући исход тренутне ситуације? Веома често бринемо око ствари које се уопште и неће догодити - бринемо унапред. Потребно је да превсмeримо нашв енергиив од забринтвости

чекати прилике - сами их створите.

Да бисте све то успели постићи, важан психолошки чинилац је самопоуздање, односно вера у себе. Многе особе које су претерано сигурне у себе и имају сталну потребу да то истичу такве су само наизглед. Супротно

према неким бољим и креативнијим стварима (нпр. да напредујемо, стварамо боље односе са другим људима).

2. Разоружајте негативни унутрашњи глас. Замислите да имате контролу јачине тог унутрашњег гласа и онда смањите јачину на минимум.

САМОПОУЗДАЊЕ?

3. Пронађите неку особу која има доста самопоуздања у нечему и покушајте да научите нешто од ње. Немојте се трудити да је имитирате.

4. Пројектујте се у будућност и запитајте се да ли је то са чиме сте се суочили заиста толико страшно као што мислите. Замислите себе у будућности и запитајте се колику важност има нека ситуација из прошлости (оно чега се тренутно бојите). Скоро да се нећете ни сетити те ситуације из прошлости.

Како би изгледала особа која има здраво самопоуздање? Она има осећај смирености и испуњености, не такмичи се са другима, већ са самом собом, ужива у савладавању препрека које повећавају добар доживљај себе, нема потребу да истиче себе пред другима, на неуспех, као

и на успех, гледа као на саставни део живота, реално процењује себе, задовољна је собом, јер прихвата себе са свим манама и врлинама. Таква особа уме да каже „не“ без страха од одбацивања. Радознала је, окренута животу, верује у сопствене капацитете, и сигурна је да ће упркос разним тешкоћама изаћи на крај са проблемима. Није склона перфекционизму, јер зна да нико није савршен. Развијајте своје самопоуздање, јер од њега зависи хоћете ли корачати путем победника или губитника. „Победник се пуно труди и доста времена посвећује успеху. Губитник је увек „јакó заузет“ и никада нема времена. „Победник зна да су изазови најбољи учитељи. Губитник се осећа жртвом пред изазовима.“

Игра самооткрића

НИКО НИЈЕ САВРШЕН

Шетате улицом, мислима сте негде далеко и одједном налетите на канту за смеће, ударили сте у њу и она се преврће. Шта испада из ње:

1. Ништа - канта је била празна
2. Гомила смећа просипа се по улици
3. коре од јабука, кости од крменадли и други отпаци хране
4. педантно завезана црна кеса за смеће

Изаберите један од понуђених одговора

Решење:

Били сте неопрезни и преврнули сте канту за смеће, просуло се нешто што је било уредно склоњено. Сада је напољу и сви могу да га виде. Ваше тумачење садржаја канте за смеће открива ствари које носите у себи и трудите се да их сакријете од погледа других.

1. Ништа - канта је била празна
Сви који су овако одговорили живе без много претварања. Све се види, све је јасно. Ова једноставност и искреност чини их привлачним другим људима.
2. Гомила смећа просипа се по улици

Сви који су овако одговорили можда изгледају као отворене и непосредне особе, али у суштини имају превише неизречених осећања у себи.

3. Коре од јабука, кости од крменадли и други отпаци хране

Они који су замислили гомилу кухињских отпадака су особе које потискују своју жељу за храном и имају велики апетит. Можда сте управо сада на дијети или почињете од следећег понедељка? Шта год да је у питању, плаћате цену. Немојте претеривати, можда не би било тако лоше да изађете једно вече с пријатељима у ресторан.

4. Педантно завезана црна кеса за смеће

Сви који су видели црну кесу како испада из канте спадају у особе које имају врло изграђен осећај за самоконтролу. Гнушате се показивања слабости или кукања - ваш понос то не дозвољава. Али знајте да показивање правих осећања другима није знак слабости. Попустите канап и пустите мало ваздуха у кесу пре него што се све то смеће поквари и почне да смрди.

DA LI TREBA MENJATI

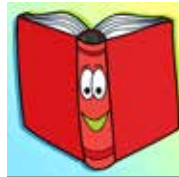
Čemu uopšte služi školska lektira? Zašto se daci tako zdušno trude da napišu dnevnik čitanja, a internet je prepun prepičanih, sažvakanih i (polu)analiziranih lektira? Ko uopšte želi da pročita *Anu Karenjinu* kad može da pronade sve o njoj na netu? Do đavola, možda ima čak i fejsbuk nalog.

Čitajući knjige (sve, ne samo lektiru), bogatimo se i oplemenjujemo na nekoliko nivoa. Prvi i najočigledniji je rečnik. Tu je, dabome, i nov pogled na svet omogućen uvidom u iskustva i sudbine drugih ljudi. Razvijamo svoj ukus, saznajemo šta volimo, a šta ne, kakve nam knjige prijaju. Navikavamo se da ih sami tumačimo, analiziramo, doživimo, zauzmemo sopstveni stav o junacima i njihovim postupcima. Ulazimo u nove svetove iz kojih donosimo suvenire koje smo sami odabrali, koji baš nama odgovaraju. E sad, ako je ovo (makar delimično) tačno, šta to onda znači kad su u pitanju školske lektire? Da li bi to značilo da onaj ko je pročitao *Antigonu* želi da pročita još koji starogrčku dramu? Ali ko, zaboga, to zaista želi? *Antigona* je divna, sjajna, nosi snažne poruke, ali to sve možete znati tek kad je shvatite. Ali vi je shvatite tek kad vam je neko preveo, sažvaće, otkrije one tanane nijanse koje su u nju utkane. Sve ovo dešava se zato što je neko rekao da ona treba da se čita u prvom razredu srednje škole. Ista je stvar i sa *Anom Karenjinom*. Koliko šesnaestogodišnjaka može da shvati položaj žene koje je razapeta između ljubavi prema detetu i želje za samoostvarenjem? Ah, da – svi do jednog.

Nemojte misliti da smatram da su školske lektire loše. Naprotiv, među njima nema niti jedne loše ili nekvalitetne knjige. Stvar je u tome što dobrih knjiga ima mnogo, a vremena se menjaju. Ove iste lektire verovatno su čitali i vaši roditelji – uvidate li u čemu je problem? Možda bismo lektire trebali uskladiti sa novim generacijama. To ne znači popuštanje, pristajanje na kompromis i snižavanje kriterijuma. To znači da drugačiji ljudi (i vremena) zahtevaju (delimično) drugačije knjige.

Postoje knjige koje su deo odrastanja, kao što su Selindžerov *Lovac u žitu*, Vajldova *Slika Dorijana Greja*, Orvelova *1984*. Zašto ih ne ubaciti u lektiru, zašto ih ne dodati na spisak? Neki književni žanrovi uopšte nisu zastupljeni – kad ste čitali humoristički roman, fantastiku (naučnu ili epsku) dobru detektivsku priču ili priču o ljubavi u kojoj niko ne umire nasilnom smrću? To stvarno ne bi bilo u redu – bilo bi vam previše zabavno. Kvragu, možda bi vam se čak i dopalo da čitate.

Kroz lektiru se upoznajemo sa književnostima evropskim i američkim. A šta je sa latinoameričkom književnošću – cela jedna

ČEMU SLUŽE KNJIGE?

- da ocediš šolju kada ti neko proriče sudbinu
- da ubiješ opakog insekta
- da imaš u čemu da presuješ biljke za herbarijum
- kao odlično mesto za skrivanje uštedevine
- mogu da promene ljubavni život:
 - a) možeš da privučeš nekoga (On/a čita, mora da je pametan/na)
 - b) da lakše raskineš snekim (Fuj on/a čita!)
- svašta možeš da sakriješ iza knjiga na polici
- dovoljno debelom knjigom možeš da onesposobiš serijskog ubicu, ali samo ako pogodiš pravo mesto
- kao podmetač ispod čaša, šolja, vrućih šerpi
- kao neobnovljivi izvor energije
- kao hrana za miševe
- kao multifunkcionalni nameštaj (naslagane na gomilu kao merdevine, kao podupirač klimavog stola ili kreveta, pridržavaju vrata da se ne zatvore...)
- da ih staviš pod stražnjicu kad sedaš na hladan beton, da ne nazebeš

pripovetka (pomalo nesrećno izabrana) za četiri godine izučavanja književnosti. Japanska, kineska književnost – ne postoje, a ni za jednog afričkog pisca nismo nikada čuli. Što se indijske književnosti tiče, Tagore (onaj čiji su stihovi zgodni za osvajanje ženskih srca) se spominje u trećem razredu, i to je sve (od onolike zemlje). Očigledno je naše putovanje u svet književnosti ograničeno sigurnim, ali konzervativnim izborima. Šta raditi? Postoji nekoliko načina, ali svi se zasnivaju na reviziji lektira, osavremenjivanju nastavnog plana i programa i velikoj količini dobre volje, rada, truda, ali i novca (to naravno znači da je ovaj tekst utopijski, a ako ne znate šta je utopija – okrivite za to vaš izbor lektire). Ovo je nekakva tek delimično razrađena skica koju predlaže moja malenkost.

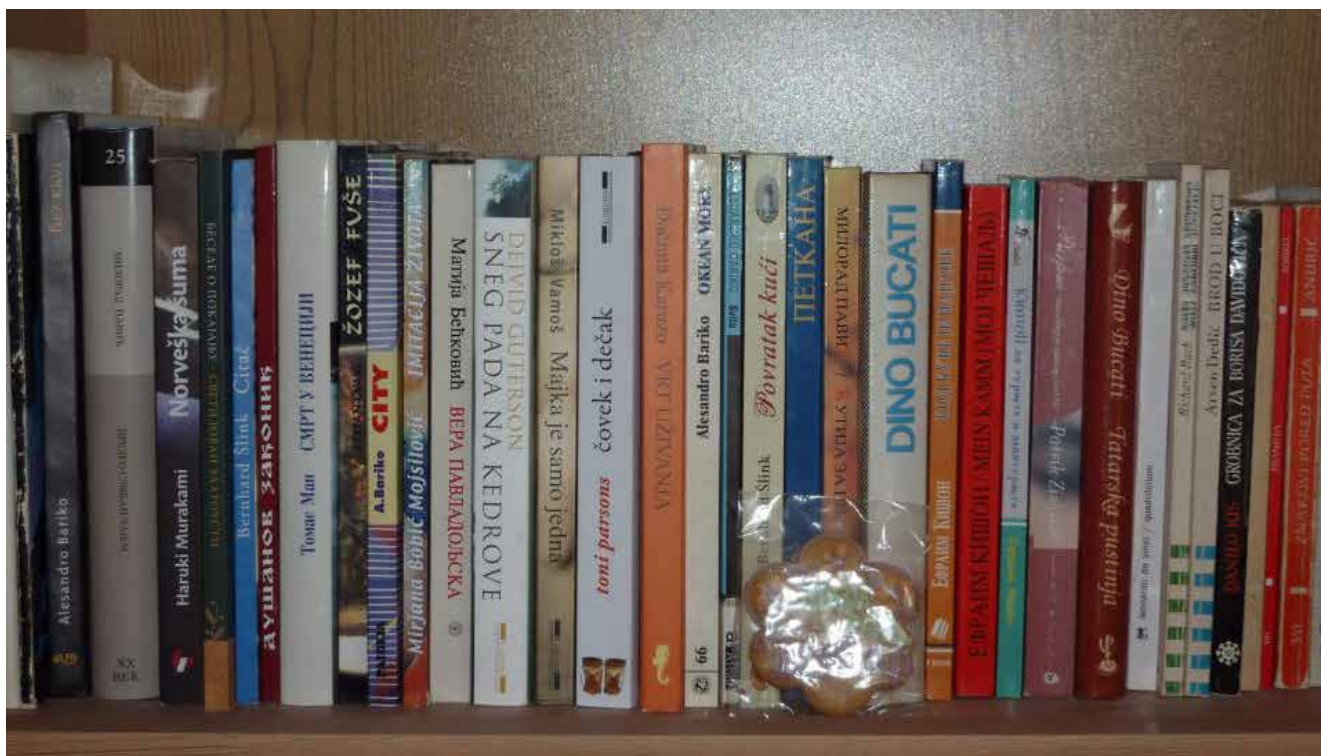
Treba da se uvedu nove lektire, a neke stare da se svedu na odlomke. Jedan deo lektira može se obraditi i preko filmova i pozorišnih predstava, koje pisanu reč pretvaraju u nešto konkretno i opipljivo, oživljavaju je. Pri tom, lektire bi se svakih par godina revidirale, a daci bi imali mogućnost izbora, odnosno za svaku lektiru bilo bi im ponudeno nekoliko opcija, a sami bi birali koju žele (pojedinačno, ne na nivou razreda).

I razred – upoznavanje sa svetom književnosti

Izbor lektire za prvi razred pravljen je tako da prati nastavni plan i program, ali zasnovan je na pretpostavci da daci imaju čitalačke navike. Šta ako nije tako? Veliki broj đaka odoleo je iskušenju knjiga koje ih mame sa polica biblioteke. Delimično zbog lenjosti

TI ŠKOLSKU LEKTIRU?

i želje za zabavom koja ne zahteva intelektualni napor, a delimično zbog toga što ne znaju kakve knjige vole. Upravo zbog toga treba im predočiti šta se sve nalazi u svetu književnosti, upoznati ih sa raznim žanrovima i pustiti ih da sami odaberu knjige koje će konzumirati pre ili posle jela, koje se serviraju tople ili hladne, dele sa prijateljima ili čitaju skrivene od očiju drugih. Tema lektire za prvi razred bila bi upoznavanje sa svetom književnosti, a izgledala bi otprilike ovako:

- humoristički roman po izboru (satirične priče ili roman E. Kišona, Džerom K. Džerom: *Tri čoveka u čamcu*, neki od romana Sju Tauzend o Adrijanu Molu, određeni delovi *Istorije sveta u 10 i po poglavlja* Dž. Barnsa, *Kako sam putovao sa lososom* Umberta Eka, ili neka druga knjiga (savremenija) koju đaci predlože)

- Naučna i epska fantastika za početnike (Tolkinov *Hobit*, *Autostoperski vodič kroz galaksiju* D. Adamsa, priče Isaka Asimova, Reja Bredberija, Filipa K. Dika, Ursule Legvin, romani T. Pračeta, R. Zelaznija...)

- detektivske priče (npr. A. Konan Dojl, Agata Kristi) ili neki avaturistički ili tinejdžerski roman (moji đaci predlažu K. R. Safona i G. Musoa)

- biografski ili autobiografski roman (možda i *Povratak na pravi put*, ilii *Mi deca sa stanice Zoo*, dela koja govore o iskustvima ljudi sa drogom i njihovom izlazu iz tog mračnog, paklenog sveta)

II razred - intelektualno putovanje oko sveta

Lektira u drugom razredu obuhvatala bi Selindžera (*Lovac u žitu*), *Sliku Dorijana Greja* Oskara Vajlda, pripovetke E. A. Poa (mogu da se obrađuju i u prvom razredu), Markesovih *Sto godina samoće*, Hemingevejev roman *Starac i more* (umesto u trećem razredu), Murakamija, Kunderu, nekog savremenijeg ruskog, nemačkog (možda B. Šlinka), afričkog pisca, Vivegovo *Vaspitanje devojaka u Češkoj* ili M. Kunderu (još jedan Čeh)

III razred - utopije i antiutopije

Orvelova *Životinjska farma* i 1984, Hakslijev *Vrli novi svet*, *Farenhajt 451* Reja Bredberija, *Paklena pomorandža* E. Bardžisa, *Kafkin Proces* i pripovetka *Preobražaj*

IV razred – čovek protiv sistema

Uz lektire koje se svakako čitaju – *Derviš i smrt* M. Selimovića, *Prokletu avliju* I. Andrića, Šekspirovog *Hamleta*, roman *Zločin i kazna* F. M. Dostojevskog, Kamijevo *Stranca* i Beketovu antidramu *Čekajući Godoa*, trebalo bi dodati i Sofoklovu *Antigonu* (umesto u prvom razredu), Geteovog *Fausta* i neki savremeni roman, o kome bi trebalo još dosta razmišljati, jer konkurencija je žestoka.

Eto, to je moj predlog. Svako od vas slobodan je da ga popravlja, prekraja i prepravlja, dodaje knjige za koje misli da bi prijale njegovom vršnjacima. I, naravno, obavezan je da svoje mišljenje o ovome podeli sa svojim profesorom srpskog jezika.

Interjú: Arancsity Tímea, az Adagio táncstúdió vezetője

A SZÉP MOZGÁS A SZEM MUZSIKÁJA

– **Kedves Tímea, kérlek, mutakozz be azoknak, akik még nem ismernek!**

Arancsity Tímea vagyok. Az általános balettiskolát Szabadkán, a Raičević balettiskolában végeztem, majd folytattam a tanulmányaimat a belgrádi balett középiskolában. Az érettségi után egy évig továbbképzésen voltam a Magyar Táncművészeti Főiskolán. Jelenleg másodéves vagyok az Óvóképző Szakfőiskolán.

– **Mióta foglalkozol balettel?**

Balettel hétéves korom óta foglalkozom, ennek most már tizenhárom éve.

– **Mi vonzott a baletthez?**

A tánc egészen kicsi korom óta foglalkoztat. Természetesen kezdetben próbálkoztam több ágazatával is, mint például modern balett, néptánc, standard táncok. De igazán a klasszikus balett varázsolt el. A szép testtartás, elegancia, kecsesség és nem utolsósorban a szép ruhák.

– **Kaptál-e támogatást a szüleidtől ezen a téren?**

Igen, nem volt könnyű tizenhárom évesen elmenni otthonról Belgrádba. Voltak nehéz pillanatok, Ők támogattak mindenben, nem engedték, hogy feladjam, és mindig ott voltak, hogy bátorítsanak, felvidítsanak, és az is előfordult, hogy együtt sírtak velem.

– **Foglald össze az eddigi balett-tapasztalataidat!**

Az első fellépéseim a Raičević balettiskola koncertjein voltak. Ahogyan fejlődtem, ezek a koreográfiák mind összetettebbek lettek. A belgrádi tánciskolával felléptem a Belgrádi Nemzeti Színházban, és lehetőségem volt Budapesten a Thália Színházban is fellépni a Diótörő darabban. Számos versenyen voltam. Közülük megemlíteném az első, második és harmadik díjakat a Köztársasági versenyen, és amire igazán büszke vagyok, hogy részt vehettem 2009-ben a berlini Táncolimpián.

– **Mikor fogant meg benned az a gondolat, hogy ilyen fiatalon önálló táncstúdiót indítsz?**

Egy évet dolgoztam a volt tanárnóm táncstúdiójában, és nagyon megragadott a kicsikkel való foglalkozás. Mivel magam is szeretnék még tovább táncolni és önnáló előadásokat szervezni, e cél megvalósításához az egyedüli út az önnáló táncstúdió.

– **Mesélj az Adagio táncstúdióról! Kik jelentkezhetnek, milyen korosztály? Csak balettet oktatasz?**

Az Adagio táncstúdió szeptembertől nyitotta meg kapuját, és szeretettel várunk mindenkit hároméves kortól. A klasszikus balett mellett tanulunk modern táncot, de van kreatív balett és pilates csoportunk is.

– **Nemrégén indult az Adagio. Mik a tapasztalataid? Hogy érzed magad? Hogy tudod a főiskolával összehangolni?**

Még túl rövid idő múlt el ahhoz, hogy következtetéseket vonjak le. A kislányok csodálattal néznek rám, és szivacsként magukba szívják, amit mondok nekik. Gyorsan elmúlnak az órák, élvezem azt, amit csinállok, ez az, ami erőt ad ahhoz, hogy a főiskolával párhuzamosan foglalkozzam a gyerekekkel.

– **Mit üzenél azoknak a gyerekeknek, fiataloknak, felnőtteknek, akik érdeklődnek a balett iránt?**

A klasszikus balett gyakorlása által a test változik, fejlődik,

a lélek pedig vele együtt folyamatosan épül és szépül. A balett gyakorlat átmozgatja az egész testet, arányos szép izomzatot fejleszt. A rendszeres mozgás segíti a szellemi teljesítőképességet, így óvodában és iskolában jobb teljesítményt nyújt azokhoz képest, akik nem végeznek rendszeres mozgást. A művészetek befogadására és értékelésére nyitott személyiséggé válnak. Balettel soha nem késő foglalkozni, még felnőtt korban sem, hisz elősegíti az egészséges életmódot.

Sok szeretettel várok mindenkit életkortól és testalkattól függetlenül. Hiszen, mint már mondtam, balettel az is foglalkozhat, aki csak egészségét akarja megőrizni, és mindezt jó hangulatban és szép zene mellett teheti meg.

Balettorán a legkisebekkel

Tímea a színpadon

U SLOBODNO VREME...

Svoje slobodno vreme od dvanaeste godine provodim igrajući folklor u „Mladosti“, a prve folklorne korake napravio sam u svojoj osnovnoj školi u Aleksandrovu. OKUD „Mladost“ jedinstven je po tome što podjednako neguje igre i tradiciju svih naroda koji žive na ovim prostorima, pa je ples, osim zadovoljstva, i način da mnogo naučiš o ljudima koji žive pored tebe. Zahvaljujući folkloru, više puta sam imao priliku da putujem u razne zemlje. Do sada sam išao u Bugarsku, Francusku, Mađarsku i Belorusiju. Posebno mi se u pamćenje urezao put u Gomelju u Belorusiji na VII Međunarodni festival koreografskih umetnosti održan u septembru 2013. godine. Na ovom festivalu je bilo učesnika iz raznih zemalja: Italije, Ukrajine, Amerike, Rusije, Belorusije, Moldavije, Kazahstana, Poljske, Srbije i mnogih drugih. Igrali smo na stadionu lokalnog fudbalskog kluba u Gomelju pred više od 10.000 ljudi. Najlepše od svega je što smo, ne nadajući se, na ovom velikom takmičarskom internacionalnom festivalu osvojili prvu nagradu u kategoriji narodno-scenske igre i očuvanja narodne tradicije.

Na otvaranju internacionalnog festivala u Gomelju

Mario Radak GI 3/6

Pošto sam bila veoma živahno dete, roditelji su me upisali u Osnovnu baletsku školu „Raičević“ kada sam imala devet godina. Period u kom sam pohađala baletsku školu bio mi je najlepší period u životu, bar do sada. Tu sam stekla prvenstveno disciplinu, znanje o mnogim stvarima, i jedno divno prijateljstvo. Balet me čini neopisivo srećnom, ispunjava me i podstiče na mnoge bitne stvari. Balet me motiviše na to da ne konzumiram štetne stvari i da koliko-toliko vodim računa o svom telu, fizički i psihički. Ne mogu da vam opišem koliko me čini srećnom to što nisam jedna od onih koji po ceo dan sede pred kompjuterom igrajući igrice, gledaju „Farmu“ na „Pinku“, ili truju svoj mozak na neki sličan način, već jedna od onih koja je svesna koliko je život u stvari kratak, i koliko je bitno živeti punim plućima. Da, znam, zvuči kao kliše, ali zaista je tako.

Milica na sceni

Milica Tepavac GFT 4/13

JAPAN KAO INSPIRACIJA

Milica Nikolić, učenica TON 4/9 odeljenja, ima neobičan hobi - crtanje manga likova i veliku želju da jednog dana postane veliki crtač japanskih stripova. Sudeći po njenim crtežima, na dobrom je putu da ostvari svoje snove.

Šta su mange?

Mange su japanski stripovi.

Šta je tema tvojih crteža?

Uglavnom osećanja ljudi i stanja u kojima se oni nalaze.

Kada si počela da crtaš u manga stilu i zašto?

Počela sam da ih crtam u sedmom razredu osnovne škole, jer sam počela da gledam Naruta (Naruto je manga i anima serija kreirana od strane japanskog manga umetnika Masašija Kišimota)

Zašto voliš Japan i japansku kulturu?

Ne znam ni sama... Oduvek su me privlačili samuraji, nindže, gejše... drugačiji su. Volim ljude Japana, njihovo ponašanje i drugačija shvatanja.

Kako dobijaš inspiraciju?

Inspiraciju... Dobar film, muzika ili gledanje ljudi dok čekam autobus su moja inspiracija.

Da li vežbaš crtanje ili su tvoji crteži rezultat tvog talenta?

Da, puno vežbam, bez vežbe nema ništa, ali naravno, ni bez talenta.

Koliko sati dnevno posvećuješ crtanju?

Zависи, ima dana kada ne crtam uopšte, a ima i onih kada crtam po ceo dan.

Kako zamišljaš jedan svoj savršen dan?

Probudim se u Japanu, isprobam sva japanska jela, uveče odem na koncert svog omiljenog japanskog benda u najvećoj dvorani u Tokiju i ostanem tamo zauvek.

Kako zamišljaš svoju budućnost?

Želim da postanem veliki crtač japanskih stripova.

Šta te još zanima osim crtanja?

Pored toga što crtam, želim da naučim japanski jezik. Slušam japansku muziku i želela bih svoj život da posvetim Japanu i japanskoj kulturi.

ИНТЕРНЕТ СЛЕНГ

Ради уштеде простора или времена, а понекад и из незнања, данас скоро сви користе скраћенице. Оне су у СМС-овима или у „четовању” најчешће базиране на енглеском језику. Ево најчешће коришћених:

BTW (*by the way*) – узред буди речено
 LOL (*laughing out loud*) – кидам се од смеха
 ИМНО (*in my humble opinion*) – по мом скромном мишљењу
 BRB (*be right back*) – одмах се враћам
 G2G (*got to go*) – морам да идем
 L8R (*later*) – касније
 TX (*thanks*) – хвала
 U (*you*) – ти
 МУОВ (*mind your own bussines*) – гледај своја посла
 PLS (*please*) – молим (те)
 CU (*see you*) – видимо се
 Gr8 (*great*) – сјајно
 HAND (*have a nice day*) – желим ти леп дан
 EOL (*end of lecture*) – крај предавања

Чак је и чувена Шекспирова реченица „скраћена”: **GGGGUK4GG** (*gee-gee, gee-gee, UK for gee-gee – „A horse! A horse! My kingdom for a horse!”*) – „Gee-gee” је дечији израз у енглеском за коња, а „UK” Уједињено Краљевство.

Да не бисмо „каскали” за светом, и ми имамо наше скраћенице (али ниједну која је исписана ћириличним писмом):

о5 – опет
 Зријеš – трипујеш
 5ак – петак
 ае – хајде
 бзвз – безвезе
 ђјмс – чујемо се
 смк, мва, х – цмок, пољубац
 да – свиђа
 гсп – гледај своја посла
 қ1 – кул
 rtd – ретардиран
 šbbkbb – шта би било кад би било
 vtp – волим те пуно
 zzm – зезам
 zz – поздрав при одласку

ZENE

Szív dobban és zaj fakad.
Törjük át a csend-falat!
Induljon a vad zene,
testek, lelkek üteme!

A ritmusra ráhangolódni
fantasztikusan jó, mi?!
Szól a dal, száll az éjjen át,
eldúdol minden nagy csodát.

Táncra perdülnek egytől-egyig,
hiszen mindannyian úgy érzik:
a zene tökéletes!
így élni élvezetes!

Kadván Zsuzsanna GFT 4/6

ŠTO ME U ŽIVOTU USREĆUJE

U životu svakog nešto usrećuje, nekoga male, a nekoga velike stvari. Sreća je velika stvar na koju malo možemo uticati.

Neki ljudi su sretni kada zarade i osiguraju komad kruha da bi prehranili svoju obitelj, jer znaju da u ovom prokletom životu ne mogu više. Situacije kod mene je drukčija i ne živim kao oni, ali im se divim kako se bore. Moji su dometi drukčiji, sretan sam kada mi je obitelj sretna. Zapravo, kada su svi u obitelji sretni i nasmijani. Odvojen sam od obitelji i sve što radim, radim da mi oni budu zadovoljni, jer kada su oni zadovoljni, ja sam naj sretniji. Pored svega toga igram nogomet i to me posebno usrećuje. U ovom sportu sam se pronašao, od malena sam volio loptu. Kad je vjetar puhao, kiša padala, čak i snijeg, nijednog momenta nisam pomišljao da odustanem. Ovaj sport me usrećuje i imam velike snove u vezi sa njima. Jednog dana učinit ću mnogo ljudi sretnim, pomagat ću sirotinju, davat ću novac u dobrotvorne svrhe, kupovat ću inkubatore, graditi crkve itd.

Čovjek koji nema neke ciljeve i snove ka kojima teži, ne može biti sretan. Sreća je faktor koji dođe kada treba. Sretni su ljudi koji rade ono što vole - kao ja.

Ime autora je poznato redakciji

МАСЛАЧАК

Уморна сам. Уморна да будем машина која је створена да буде срећна.

Кажу да морам да завршим факултет, да нађем добар посао и доброг мужа. Да имам своју кућу, пристојну плату и гаражу са два аутомобила у њој. Успут, очекује се да поред свега овога родим двоје или троје деце. Њих треба да волим, мазим и пазим. Муж се не сме осећати запостављено, јер би могао да се врати својој мајци или, још горе, да буде љубоморан на сопствену децу.

Наравно, ја увек треба да будем срећна, елегантна, једном речју - савршена!

То они очекују. Ко? Немој да питаш; „Ко!“ И ти и сви ви! Сви очекујете. Нећу више! Не желим! Ево, од сад сам маслачак! Ако питате како ми је, чисто да знате, дивно ми је! Данас сам маслачак и сутра сам маслачак. Шта од мене очекују? Ништа. Нико

ме не пита зашто сам маслачак, и зашто сам баш овакав маслачак, и зашто се данас не желим играти са ветром и људима, и зашто уопште постојим. Да, нико ме не пита зашто постојим. Зато је

дивно бити маслачак. Не питам ни ја саму себе. Ту сам, ето, да бих уживао, да бих гледао ово дивно сунце, да бих се играо са овим радосним ветром, да бих красио ову црну земљу, да бих волео себе и све што постоји. А онда, могао би да дође један човек, да ме ишчупа и ослободи. Све оно што сам био, тада би се разлетело даље да се игра са ветром на већим висинама и краси црну земљу на другим местима.

Видите зашто је дивно бити маслачак? Зато што маслачак не мора да буде ту ни за кога и баш због тога, он је ту за свакога. Не очекује од себе ништа, али уради свашта. Он може и да не буде ништа, али се не боји да је мање вредан. Баш због тога он буде свашта и много, много вреднији. Знате, такви су људи. Највреднији су они истински скромни, од срца насмејани и једноставни.

A 2013-AS KMV-ÉN ELÉRT II. HELYEZÉS MŰFORDÍTÁS KATEGÓRIÁBAN

Jelena Šetić: Trick or treat

(Részletek)

Jóra fordult az életem. Semmi okom panaszra. Pénzem több van, mint valaha. Könnyen szerzett (...)

Ami a kinézetemet illeti, végre tökéletes az alakom, mivel a házam mellett saját edzőtermet is létrehoztam, faltól falig tükrökkel, a legjobb hangfalakat vettem, amelyet csak találtam, tehát a legdrágábbat. Hetente változtatom a berendezést. Sok idegen kifejezést használok, angolt, néha becsúszik egy-két japán is, ezért a barátaim és a szomszédjaim elég furcsán néznek, mikor az időjárásról vagy a művészetről beszélgetünk, én bevágok egy ilyet, és már el is kezdődött a hülyéskedés. Megváltoztattam a hajam és a szemem színét, tetkót csináltattam a bal vállamra, és annyi rongyom van, hogy csak potyognak a szekrényből. Na, de nem is gondolok a pénzre, mert amilyen könnyen jön, még könnyebben csúszik ki a kezemből. Nekem a pénz rövidebb ideig tart, mint a kínai Amor parfüm utánpótlása. Elszáll, amíg kimondod vuhu.

Na, de ha már a vuhunál tartunk, új szó egy régi fogalomra, ezekből is bőven akad. Amióta Miljannal szétválaszthatatlanok lettünk, de valami csoda folytán hivatalosan nem élünk együtt, hol az én, hol az ő ágyában vuhuzunk. Erre a kedvenc foglalatosságunkra mindketten beszereztünk egy-egy nagy ágyat. Rendeltünk fekete selyem ágyneműt, én még külön szobát is berendeztem a vuhuzásra. Ez a kedvenc kuckó. Közösen élvezzük ezt a kis fészket. Faltól falig tükrök, természetesen a plafonon is. Retro kád az ágy mellett, mint valami régi újságban, gyertyák, kamera, tompított fény, zene, és a vuhu máris kezdődhet. Miljan legjobb tulajdonsága, hogy mindig bírja, az enyém pedig, hogy mindig akarom. Nemrég felfedeztük a vuhu varázsát a tuskabinban is. Sehogy se tudom rávenni Miljant, hogy beszerezzen egy kádat, így egy fárasztó nap után az enyémet használjuk a lazításhoz és a masszázshoz.

A szomszédjaim igazi gyöngyök. Nata, Ljuba, Đurdica, Bella, Markoni, Olga, Milka, Željko. És természetesen az én szerelmem, Miljan. Segítünk egymásnak, kölcsön kérünk egymástól kávét és olajat, annyira összeszoktunk, hogy szabadon bejárunk egymás lakásába. Igazi közösség.

Igazi idill, mondjátok. Na, de ekkor elszabadult a pokol (...)

Tobozgyűjtés közben hirtelen előttem terem Edward Sulen. Zaklatott volt. Megjött a parancs a főnököktől, hogy Halloween estéjére minden ház elé koporsót kell tenni, ezért az én feladatom az lett, hogy rendeljek kettőt, egyet az ő, egyet az én udvaromba, és szóljak a szomszédoknak, hogy nekik is ezt kell tenniük.

Tudtam, hogyha a Nyugat ideér, rögtön minden ház elé koporsó kell. Halloweenre... Természetesen (...)

Szabados Réka AT 4/2

O SUVREMENOJ UMJETNOSTI ZNAM...

Što ja znam o suvremenoj umjetnosti? Ja, u stvari, nisam sigurna ni što znači termin „umjetnost“.

Uglavnom, danas smo moji kolege, kolegice i ja dobili zadatak da napišemo sastav, tj. „umjetničko djelo“. Sastavi bi, barem približno, trebali sličiti umjetničkim djelima. Zanima me što će kolega Šimunović napisati? No, nema veze, što god napisao, nije on tema moga sastava, na svu sreću. Tema moga sastava stoji gore, par redova iznad. Počela sam popunjavati ovaj list papira da ne bih dobila jedinicu, pa bih sada trebala biti pametna i napisati „umjetničko djelo“.

Mislim da je umjetnost uvijek oko nas, ovisi kako se postavimo, odnosno kako gledamo na različite životne situacije. Sam život nudi inspiraciju – vrijeme prolazi, ono se neprekidno mijenja i ne trebata ga iznova kupovati ili renovirati, ono je uvijek tu dok ste vi živi. Teško mi je pisati o suvremenoj umjetnosti jer živimo prilično brzim tempom i sve se brzo mijenja – politika, tehnologija, znanost uopće.

Da budem iskrena, mislim da umjetnik ne može biti svatko, za to se treba roditi. Možda su pravi umjetnici oni koji mogu usporiti vrijeme, ili možda oni koji uvijek mogu biti desetak koraka ispred drugih. Možda je dovoljno samo promatrati i opažati ljude, njihovo ponašanje i dobiti inspiraciju. Evo, profesor sjedi i ne radi ništa, a kolege i kolegice šuškuju, i eto meni inspiracije. Prolaznost može biti pozitivna i negativna, no u svakom slučaju nam je potrebna i neizostavan je sastojak života.

Trenutno je kod nas u Subotici jesen. Topli dani postaju hladniji i kišovitiji. Mnogi vole ljeto, ali ja sam više za zimu. Ipak, da ne postoji zima, kako bismo znali za ljeto? Tako je sa svime u životu: da nema siromašnih, ne bi bilo bogatih; da nema noći, kako bismo znali kada je dan; da nema smrti, kako bismo se radovali novom životu?

Uglavnom, živimo u 21. stoljeću, u vrijeme kada nastaje suvremena umjetnost, a ono što nastaje cijenićemo ovisno o tome kojim očima gledamo život i njegovu prolaznost.

Ella Losonec GFT 4/12

PRİÇA JEDNOG KONJA

Ilustracija: Nataša Vučićević GFT 4/15

Sunce je sijalo u samom centru neba, iznad svih nas i davalo nam snagu svojim zracima. Za ovo sam bio spreman ceo život. Od prvog dana ovo polje bilo je moja kuća, a za koji sat možda i grobnica.

Nisam bio mnogo uznemiren. Znao sam šta treba da radim. Više me je plašio strah koji sam osećao u srcu svog jahača, vrsnog borca. Ipak, ne znam da li je to bio strah od ponovnog vraćanja kući ili strah od večnog poćinka. Zaćule su se trube. Bio sam u prvim redovima i dobro sam video protivnićke konje. Izgledali su snažno i okretno, ali takvi su bili i moji saborci, Źilavi na svaki ugriz i ranu. Krenuli smo. Predivna zelena poljana Źirila se pred nama. Vetra nije bilo i osećao se spokoj u vazduhu koji me je podsećao na mirne dane kada sam sa prijateljima pasao beskrajna zelena polja. Moćda nisam sebi Źeleo da priznam da je zapravo sve bilo tako napeto. U sledećem trenutku utopili smo se sa drugim konjima u oblaku prašine. Ćuo sam udarce maćeva, krike povrećdenih i glasove mojih saboraca koji su davali sve od sebe. Moj jahać i ja rušili smo sve protivnike kao od šale, ali njihov broj kao da je sve više rastao. Gubio sam snagu, a godine koje su sustizale mog jahaća, kao i sunce koje je sada crpelo snagu iz nas, nije nam išlo na ruku. Borio sam se prsa u prsa sa jakim konjem. Osetio sam njegov topao i uznemiren dah. Kao da je osećao isto što i ja, kao da se setio tog prvog prolećnog dana kada smo se kao Źdrepci jurili u bezbrićnoj igri i prijateljstvu, kao da se setio te noći kada je dankom u krvi odveden u turske redove da Źivot da za pogrešnog cara. Kao da smo u tih nekoliko minuta jedan drugom isprićali sve što se desilo dok nismo bili zajedno. Uхватili smo se za vratove i, iako su nas drugi konji gurali, nismo se pušitali. U njegovim vlažnim oćima video sam da Źali što u ovoj bici nije moj prijatelj. Ipak, znao je moju slabu taćku. Setio se kada su me pokušali saćuvati od danka u krvi i povredili mi levu nogu da me Turci ne bi oteli. Nikada nisam imao problema sa njom, ali on je sve znao i kao vuk me Źćepao za nju. Poklekao sam. Moj saborac je uspeo da probode protivnika, a ja sam konja stisnuo za vrat još jaće. Obojica smo trpeli jake bolove, ubijali smo jedan drugog. Kao da su prošli dani i godine, a sunce je potpuno nestalo. Obojica smo pali. GaŹeni drugim konjima, nismo pušitali jedan drugog. Gledali smo se i kao da smo se izvinjavali za sve. On je, iznemogao, sklopio svoje oći, ali nije puštao moju nogu. Osećao sam da izdišem. Ovo polje na kojem sam rastao sada je bilo najrućnije mesto na svetu, ali ja sam ga i dalje voleo. Video sam svog jahaća. LeŹao je na meni, a otkucaji su mu bili sve slabiji.

Shvatio sam da je za svu ćetvoricu ovo bio kraj. Ipak, pravi ratnik se iz rata ne vraća. Poslednji pogled sam bacio na svoje saborce i shvatio - ovo polje će ipak ostati naše.

КИШНИ СПОРТСКИ ДАН

Сиво и прохладно септембарско јутро предвиђено за обележавање спортског дана на Палићу, обећавало је тмуран и мокар дан погодан само за спавање. Ученици и професори Политехничке школе окупили су се у

дворишту Основне школе „Мирослав Антић“ на Палићу, гајећи наду да ће, у неко доба, сунце одскочити на небу, растерати облаке и умилним зрацима загрејати промрзле кости окупљених, али... авај! Кишно јутро претворило се у хладан, кишни дан. Иако је школски оркестар под првим крупнијим капима кише био приморан на повлачење, одважни спортисти Политехничке школе спремно су, не обазирјући се на временске (не)прилике, изјурили на терен да се срчано боре за трофеј у малом фудбалу. Професори су их, све цупкајући од хладноће, здушно бодрили са трибина, пркосећи хладноћи и ситној, али упорној киши. Након одржаног турнира, чланови победничких екипа су, заједно са професорима, посетили традиционалну манифестацију „Бербански дани“ која се сваког септембра одржава на Палићу, али - то је већ нека друга прича. За ову је битно да је, као и увек, младост победила. Овај пут - хладноћу и кишу!

Редакција

SPORTNAPOT TARTOTTUNK

Szombaton munkanap volt a Politechnikai Iskolában, de diákjaink nem a padot koptatták, hanem inkább a labdát forgatták. Sportnapunk volt.

Évek óta a palicsei általános iskola ad otthont ennek a rendezvénynek. Az iskolánk tornatanárjai szervezik meg ezt a napot, és tanulóink, tanáraink vesznek részt rajta.

Az idén esős idő fogadta a lelkes csapatot, de ez sem riasztotta vissza a fiatalokat attól, hogy kisfutballban, röplabdában összemérjék az erejüket, ügyességüket. Az eső csepergett, majd intenzívebben esett, de a mérkőzés folyt. Aki nem vett részt a játékban, nézhette a mérkőzést. Egyes kollégák készültek a változó időjárásra, volt náluk esernyő, és az eső elől védve szemlélhették diákjaik kitartását.

ĐURĐIN

Selo na samom severu Vojvodine, selo u kojem živim i koje volim - Đurđin. Svojom malenom površinom od samo 70 km², Đurđin obuhvata najlepše i najzelenije ravnice Srbije. Svaka naizgled opustela ulica, iza reda drveća koje rađa najslađe plodove, krije kuće sa velikim dvorištima koje čine ovo naselje. Dok prolaziš istim tim ulicama, srećeš ljude zanesene u priču o tome kako su proveli dan, nasmejane žene koje sedeći posmatraju i komentarišu sve što ugledaju, i pokoju veselu porodicu u prijatnoj večernjoj šetnji.

Mada je Đurđin mali, ima veoma dugu istoriju koja počinje čak u vreme ugarske i turske vlasti. Tu se nalazi deo zemlje nazvan Kraljičina zemlja koju je sredinom XV veka Matija Korvin, mađarski veleposednik, poklonio svojoj majci, kraljici Elizabeti. U neodređeno dugom periodu, Đurđin se pominje kao pustara sve do prve velike kolonizacije kada su se ovde naselili Bunjevci koji su sagradili prve salaše i obradili prve žitom bogate njive na ovim prostorima. Postoje dve legende o nastanku imena „Đurđin“. Prva je da je nazvan po visokom Đuri, jednom od predaka tada mnogobrojnih porodica Dulić, dok je druga da ime potiče od naziva cveća koje je raslo na svakom od salaša. Danas Đurđin nije napredno selo. Najupečatljiviji detalj je Osnovna škola „Vladimir Nazor“, koja je ujedno i jedina državna ustanova u Đurđinu. Svojim jarkim bojama i zastavom Srbije koja se neprestano vijori na njenom krovu, škola se izdvaja u zelenilu ovog sela. Tu se nalazi i jedna od desnih pritoka reke Krivaje koja teče ispod onoga što je preostalo od nekadašnje železničke pruge Đurđina.

Iako ga mnogi smatraju nezanimljivim, Đurđin je za mene najlepše mesto na kojem sam ikad bila. Njegovi stanovnici, priroda, pa čak i najobičnija klupa na kojoj se sastaje moje društvo, u meni budi sreću. Jednostavno, Đurđin čine male, ali vredne stvari.

Marijana Turu AT 1/1

TORDA

Település Vajdaságban. Bánátban terület, tengerszint feletti magassága 83 méter. 1960 óta Begaszentgyörgy községhez tartozik.

Torda mint falunév már megtalálható a XIII. és XIV. századi okiratokban is. 1776 és 1798 között a Szeged környékéről ide telepített telepesek alapították a falut. Hivatalosan Torda mint helységnév azóta létezik. Később hívták még Torontáltordának is, majd egy ideig Vujićevo név alatt futott. Ezt a nevet egy képviselő hatására vették fel, aki azt ígérte ha megválasztják, akkor vasutat és hidat építenek a falunak. Mikor a helybeliek azt kérdezték, minek a híd, mikor folyójuk sincs, azt válaszolta, azt is kapnak. A képviselőt megválasztották, de a falunak tett ígéretéből sajnos semmit nem teljesített. 1947 óta a falu ismét a Torda nevet viseli.

Tordának húsz éve még 5000 lakosa volt, mára sajnos ez a szám már 1791-re csökkent. A fiatalok, ha tehetik, elköltöznek a munkavállalás miatt, a jobb élet reményében. A lakosság többsége magyar, római katolikus vallású.

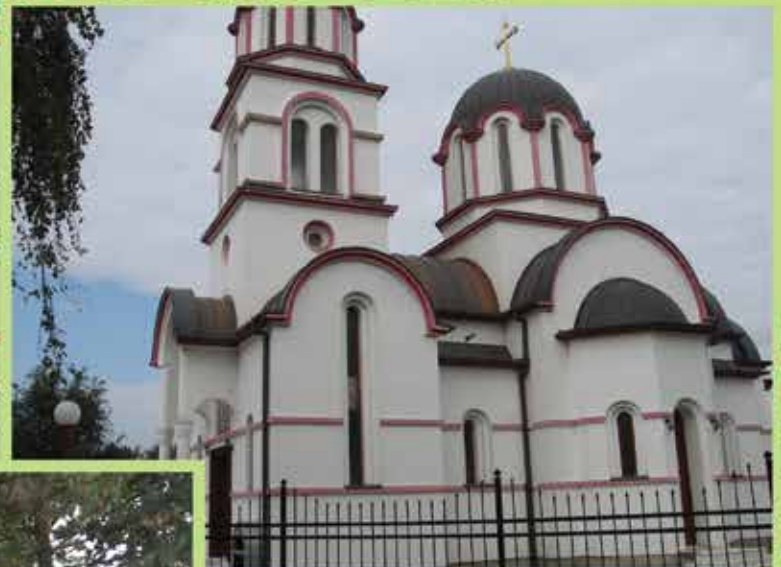
A falu ismert az ún. keserevizéről, ami két forrásból, a Jordánból és a Szent Györgyből ered. Főleg gyomorbántalmakra gyógyír.

Tordának van egy iskolája, az Ady Endre Általános Iskola. Továbbá van egészségháza, művelődési otthona, sportpályája, ifjúsági otthona, néhány vegyesboltja, vendéglátó-ipari létesítménye és piactere.

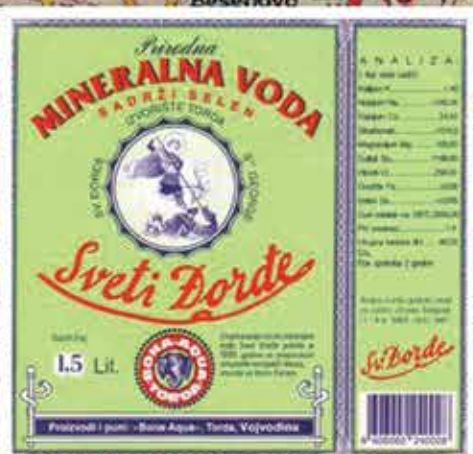
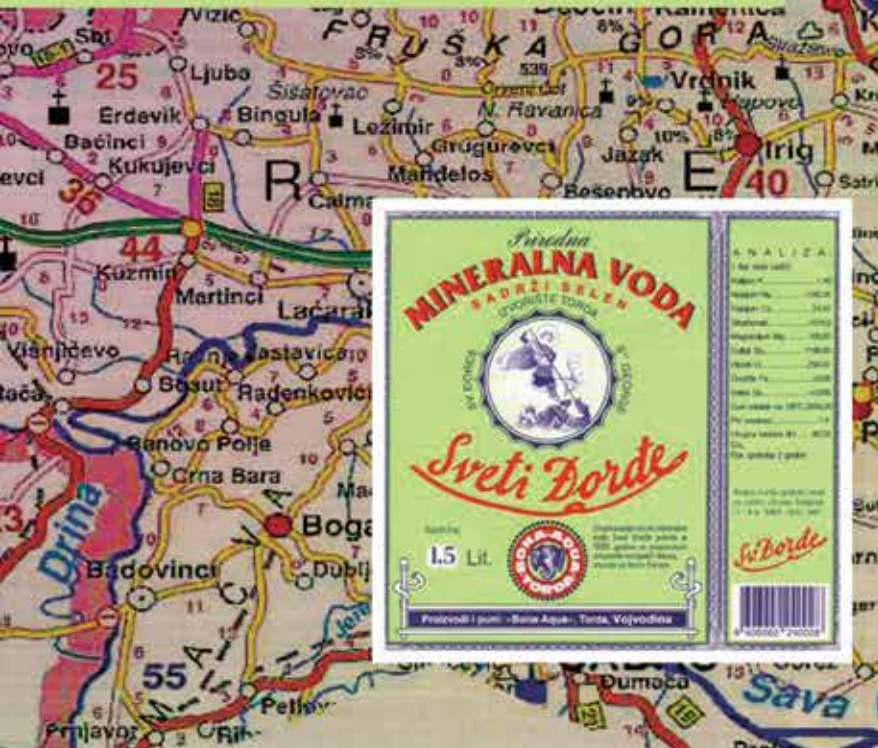
A barokk stílusú római katolikus templom 1846 és 1848 között épült.

Falunapunk minden évben május 16-án van. Ilyenkor egész hetes program várja a helybelieket és vendégeket. A sport kedvelői futóversenyen vehetnek részt, de végigszurkolhatják a labdarúgó mérkőzéseket is. A zenekedvelők szórakozhatnak népi zenekarok és modern zenék koncertjein is. Lehet még válogatni a főzőverseny, a bor- és pálinkakóstoló, a motoros felvonulás és számos más program között. A falunapon egész nap kirakodóvásár várja az érdeklődőket, 9 órakor pedig az ünnepi szentmise veszi kezdetét.

Pálinkás Henrietta TPA 1/8

ĐURĐIN TORDA

GEODEZIJA I GRAĐEVINARSTVO

ŠUMARSTVO I OBRADA DRVETA

HEMIJA, NEMETALI I GRAFIČARSTVO

Škola zadovoljnih učenika